

RÝMAŘOVSKÝ HORIZONT

18/2004

Čtrnáctideník regionu Rýmařovska

Ročník VI.

Vyšlo 15. 10. 2004

Cena 8 Kč

Odešel vzácný člověk, pan učitel Jaroslav Němec

O výstavbě dalšího marketu v Rýmařově se vedou intenzivní jednání

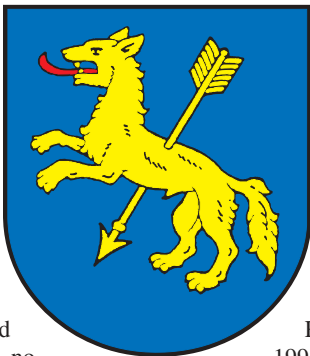
Ensemble Damien představil operu pod názvem Endymio

Hamříkova stáj uspořádala poslední závody letošního roku

Horizont oslavil pět let své existence

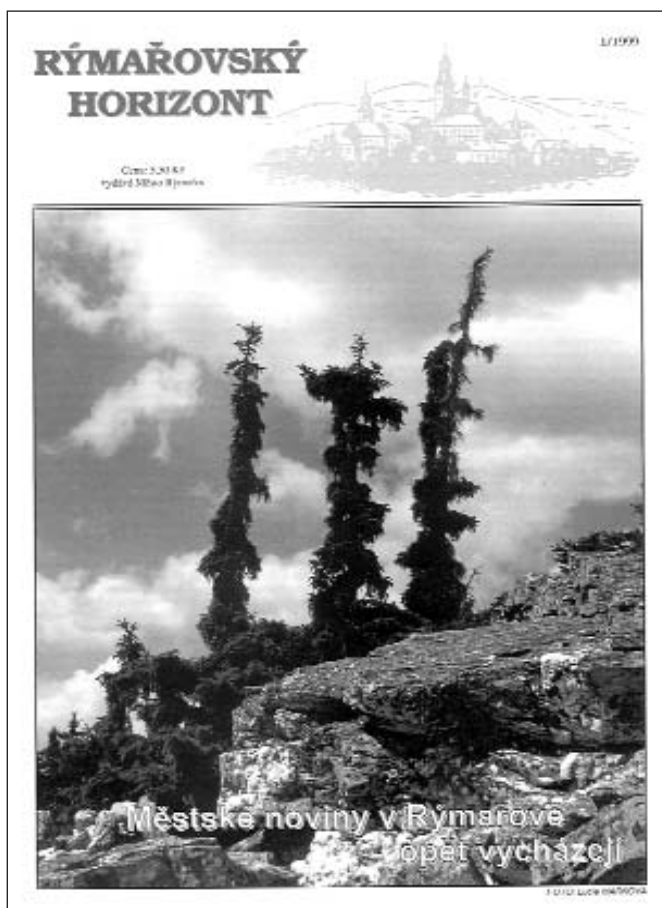
Zdá se, jako by to bylo včera, co vyšlo první číslo městského zpravodaje pod názvem Rýmařovský horizont. Světlo světa spatřil 21. září 1999 jako měsíčník. Obálka měla tenkrát jinou podobu než dnes, na titulní fotografii, kterou pořídila Lucie Marková, byly tři vysoké útlé smrky na Zelených kamenech na

hlavním hřebeni Jeseníků (viz foto). O grafickou stránku novin se staral zkušený pracovník městského úřadu Jiří Františák a vydavatelem nebylo Středisko volného času, ale Městský úřad Rýmařov. Rozsah novin byl zpočátku šestnáct stran, postupně s přibývajícimi dopisovateli a externími spolupracovníky se začal rozšiřovat. Zpravodaj se nejprve tiskl v tiskárně APRO Bruntál, později při personálním přerozdělení majitelů přešla redakce pod K-tisk Bruntál, aby se v roce 2002 s definitivní platností opět vrátila k APRO Bruntál. V redakci se za

pět let vystřídal sedm stážístů. Za tu dobu bylo vydáno celkem (včetně toho, které držíte v ruce) 113 vydání. V roce 1999 - pět, v roce 2000 - třidvacet, v roce 2001 - jedenadvacet a v roce 2002 a 2003 shodně po třidvaceti vydáních, v letošním roce je to již číslo osmnácté. Odbyt se v počátcích pohyboval v rozmezí kolem 500 - 600 prodaných kusů. Dnes jemu i o řád ně klesne pod 1000 prodaných výtisků.

Rýmařovský horizont měl své předchůdce: měsíčník Ring (1990 - 1991), jehož redaktorem byl Vladimír Měrák, dále Rýmařovské noviny (1991 - 1996) s šéfredaktorkou Ivanou Kočandrlovou a zpravodaj Radnice informuje (březen 1996 - květen 1999), jež připravoval tajemník městského úřadu Miloslav Marek. Od září roku 1999 již začal vycházet Rýmařovský horizont, který si našel cestu do mnoha domácnos-

Obálka prvního řádného vydání Rýmařovského horizontu z 21. 9. 1999

tí nejen v Rýmařově, ale i v Tvrdkově, Horním Městě, Staré Vsi, Janovicích a Břidličné. Dříve se noviny vozily také do Ryžoviště, Vajglova, Velké Štáhlé a Malé Morávky, ale nízká prodejnost a velké náklady na dopravu přinutily vydavatele v těchto obcích prodej zrušit. Horizont má ovšem i své předplatitele, kteří si nechají noviny posílat - do Lomnice, Jiříkova, Karlova, Šumperka, ba dokonce do Aše.

Doba jde velmi rychle kupředu. Veřejnost si žádá včasné, přesné a ucelené informace. K tomu dnes slouží především média nejrozšířenější - rozhlas a televize. K nim se postupně přidal fenomén zvaný internet. Zprávy se dnes odesílají přes družice a český divák může doma sledovat v přímém přenosu například fotbalový zápas v Argentíně nebo válečné zpravodajství z Blízkého východu. Takové technice samozřejmě naše noviny konkurovat nemohou. Ovšem právě proto, že zpráv z regionu, jakým je Rýmařovsko, najde průměrný posluchač, divák nebo čtenář ve sdělovacích prostředcích poskrovnou, jsou tady naše noviny.

Také redakce Rýmařovského horizontu musela jít s dobou. Bylo potřeba zaměnit klasický fotoaparát za digitální, aby byl obrazový materiál okamžitě a v co nejlepší kvalitě k dispozici tiskárně, byly zdokonaleny inzertní služby pro veřejnost, s přibývajícimi spolupracovníky rostl i počet stránek, rozmanitost a úroveň informací. Dnes mají noviny v průměru 28 stran.

Chtěl bych především vyjádřit velké poděkování všem jednotlivcům, a je jich celá řada, kteří se na tvorbě Rýmařovského horizontu podíleli a v současné době podílejí. Chtěl bych rovněž vyslovit upřímné díky všem firmám a organizacím, které se v minulosti i současnosti podílely na jakémkoliv sponzorování novin, ať už se jednalo o formu inzerce či finančního daru. Chtěl bych dále popřát našim městským novinám do dalších let mnoho věrných čtenářů, zachování přízně našich stálých, ale i nahodilých dopisovatelů či informátorů a redakci nepřebernou studnici nápadů a podnětných témat. Díky vám všem, přátelé.

Jiří Konečný,

odpovědný redaktor

Obálka historického vydání Rýmařovského horizontu z 28. 12. 2000

Aktuálně z města

Starosta: Výstavbě nového supermarketu bránit nemůžeme Hedva: Za průtahy se stavebním řízením stojí obchodní lobby

Podle zástupců akciové společnosti Hedva Moravská Třebová se sídlem v Rýmařově odbor stavebního úřadu MĚÚ v Rýmařově zcela zbytečně protahuje vydání rozhodnutí o umístění stavby supermarketu Plus Discount. V této záležitosti se uskutečnila již řada jednání, kterých se zúčastnily všechny zainteresované strany - město Rýmařov, potažmo stavební úřad, akciová společnost Hedva, vedení firmy Plus Discount Praha a zlínský dodavatel stavby PS - MSI. Budoucí podoba nového supermarketu Plus Discount, jehož hlavní ředitelství sídlí v Německu, zůstává prozatím v rovině jednání.

„Před měsícem nabylo právní moci demoliční rozhodnutí na stávající objekty, které leží na pozemku akciové společnosti Hedva a které bude potřeba odstranit, aby mohly být zahájeny přípravné stavební práce. Žádný investor ale nezačne bourat stávající objekty a tím investovat nemalé finanční prostředky, pokud stavební úřad na novou stavbu nevydá územní rozhodnutí o povolení jejího umístění. V současné době se doladuje dokumentace rozhodnutí o umístění stavby, zejména napojení na inženýrské sítě, řešení zpevněných ploch, opěrných stěn a podobně. Vyřešen byl i požadavek města Rýmařova, aby bylo vybudováno samostatné odvedení dešťových a splaškových vod,“ uvedl k problematice projektové přípravy vedoucí projektant Projektinvestu Zlín Pavel Zlámal.

V současné době je podle vedoucího projektanta mimo jiné řeše-

na také výška případné opěrné zdi a svahování terénu ze strany státní silnice č. 11. Vzhledem k tomu, že stavební pozemek má značné převýšení, bude nutno ve spodní části pozemku navýšit terén, naopak na horní straně areálu se musí zemina odebrat. Další jednání o vzhledu areálu se uskutečnilo v pondělí 11. října (po redakční uzávěrce) na půdě vedení firmy Plus Discount v Praze, kde byly předloženy návrhy jednotlivých řešení. (V některém z příštích vydání přinese výsledek jednání.)

Starosta města Petr Klouda se k problému výstavby marketu vyjádřil zcela jasně a otevřeně: „Město nemůže v žádném případě diktovat vlastníku pozemku, zda může či nemůže na svém pozemku stavět. Může pouze prostřednictvím stavebního úřadu korigovat například vzhled stavby, dodržení podmínek při napojení na kanalizaci nebo na ostatní inženýrské sítě, případně dodržení všech pravidel týkajících se životního prostředí.“

Zbrusu nový supermarket Plus Discount by měl vyrůst na pozemku společnosti Hedva, v místech, kde v současné době chátrají výrobní haly barvírny a také budova dřívější závodní jídelny, v nichž se provoz zastavil v roce 2000. Intenzivní jednání se vedou již od loňského roku. Touto záležitostí se zastupitelstvo města na svém posledním jednání 23. září nezabývalo, vzhledem k tomu, že se nejedná o pozemky města. Ovšem dotaz týkající se výstavby marketu na jednání zastupitelů z pléna zazněl.

„Zřejmě to vypadá, že pražská firma od vybudování marketu odstoupí. Zbytečné průtahy s vydáním stavebního rozhodnutí celou záležitost jenom komplikují, i když vedení pražské firmy Plus Discount přistoupilo téměř na všechny požadavky města, týkající se vzhledu stavby, připojení k inženýrským sítím, dokonce i na samostatné odvedení dešťových vod. Ovšem komise životního prostředí si při každém dalším jednání klade nové a nové podmínky,“ sdělil k problémům

začíná rozpadat. Časem budou do nebe trčet jen monstrózní železobetonové pilíře, které se budou muset rozdrtit speciální technikou, a ta stojí nemalé prostředky,“ doplnil k problému chátrajících hal vedoucí technických oddělení společnosti Hedva.

Plus Discount se rozlohou přibližně vyrovná opodál postavenému Penny marketu. Zpustošené a nevzhledné okolí Hedvy by díky němu dostalo novou „tvář“. „V Šumperku se staví asi

stavby nového marketu zástupce akciové společnosti Hedva, jejíž vedení přitom upozorňuje na finanční náročnost demolice nefunkčních továrních železobetonových hal. Investice na jejich odstranění představuje podle odhadů 7 - 10 mil. korun. Pražská firma Plus Discount je připravena se o demolici finančně postarat. Okolnosti však nasvědčují tomu, že velké průtahy, a podle vyjádření zástupců Hedvy i tlaky obchodníků, přivedou pražskou firmu k rozhodnutí upustit od záměru vybudovat nový market na pozemku Hedvy. V budoucnu by tak městu hrozilo, že zde zůstanou další nevzhledná betonová „mauzolea“ podobná nedostavěné bance na Husově ulici. „Troufám si říct, že ani město, ani společnost Hedva nenajdou tak značné finanční prostředky na odstranění nevzhledných a křovisky pomalu zarůstajících hal, které již nikdy nebudou sloužit podobným účelům jako dřív. Na některých místech se propadla střecha a zdivo je natolik zvlhlé, že se pomalu

sedmý supermarket, teď tam dokončili hrubou stavbu jednoho z dalších Plus Discount, který mimo nespočet jiných stojí také na ulici Generála Svobody v Uničově. V Litovli jsou další čtyři supermarkety, proč by si v Rýmařově nemohly konkurovat dva?“ namítli náhodní kolemjdoucí na dotaz, zda by přivítali další market v Rýmařově.

Podle dostupných informací poskytuje supermarket Plus Discount veřejnosti kromě prodeje potravinářského a okrajově i průmyslového zboží zejména kvalitní služby na úseku masa a uzenin a cenami se všeobecně vyrovná supermarketu Lidl. Jeho výstavbu odhadují zainteresované strany, po zahájení přípravných stavebních prací, na pět měsíců. „Příští rok snad bude mít Rýmařov další konkurenceschopný supermarket, který svými cenami vytvoří zdravé prostředí v boji o zákazníka,“ nechal se slyšet také vedoucí projektant Projektinvestu Zlín Pavel Zlámal. JiKo

Od kopřiv k supermarketu

Stojíme před otázkou, zda budeme muset poprvé od převratu roku 1989 přihlížet likvidaci další památky na dobu bouřlivé industrializace Rýmařova na konci 19. století. Jedná se, jak jistě tušíte, o velmi hezký a důstojný objekt bývalé jídelny Hedvy na Opavské ulici, ale též o nejstarší tkalcovnu závodu z let, kdy věci účelové musely být i hezké. Nejsme tady příliš bohatí, a tak nepředpokládám, že by se zvedla bouře odporu proti dalšímu supermarketu, konec konců by to bylo kontraproduktivní, přesto zaráží urputnost, umanutost, ba možná též arogance, s jakou jeho stavbu na zajímavém místě prosazuje jednak ředitelství Hedvy v Moravské Třebové, jednak sám dravý supermarket. Snad jsem nikoho nevynechal, neboť

zatím nevím o účasti našeho spoluobčana. Ale proč právě tady, místa je u nás přece dost, viz Penny. Pravda - nejspíš jde o peníze, konkurenci a objekt bývalé jídelny stojí na místě soukromém, avšak natolik zažitém, že je nemožné pro citlivějšího Rýmařovana nepostřehnout, že se v případě ohroženého objektu jedná o stavbu hodnotnou a esteticky dokonalou, jež si vydobyla své trvalé místo v dobovém zákoutí. Rozhodně na významném silničním tahu nedělá ostudu závodu ani městu.

Patřím k těm, kterým se podobné jednání zajídá, a když jsem zjistil, že se věc nelíbí ani mnohým dalším, ačkoli někteří z nich daleko reálněji vidí marnost každého počínání na záchranu objektu, nabyt jsem přesvědčení, že by nebylo dobré mlčet. Toho už bylo dost. Třeba bude srozumitelné argumenty někdo respektovat i u nás. Abych věc stručně objasnil, uvedu níže podstatnou část z textu, který jsem zpracoval pro Památkový ústav v Ostravě (viz kurzíva). Ten se o objekty jednoho z dříve nejvýznamnějších hedvábnických podniků střední Evropy již delší dobu zajímá, bohužel je nad jeho síly překonávat řadu překážek. Situace je složitá. Hedva údajně odmítá komunikaci, takže fotografickou

dokumentaci si pořizuje ústav přes plot, o proslulé továrně a Flemmichově vile na Sokolovské ulici raději ani nemluvit. Jindy zas lze jen chválit péči Hedvy o krásné, ale mnohem mladší průčelí kotelny (20. léta 20. stol.), původní a rovněž mladší vrátnici či za pomoc muzeu při vytváření části textilní expozice. O to nepochopitelnější je její nynější postoj, neboť:

1) *budova je nejstarší (původní) částí bývalého závodu bratří Schielů (Hedva). Byla postavena roku 1890 (viz obr. z r. 1892),*

a její hodnota je nesporně historická. Je běžné, že obdobné stavby jsou v zemích, jež můžeme počítat k euroatlantické civilizaci, chráněny jako technické památky (viz rýmařovské nádraží, restaurování objektů zaniklých dolů v Ostravě aj.). Dosud není památkově chráněna (není však jedinou dosud nechráněnou historicky cennou budovou v našem státě a v pohraničí zvláště);

2) *v době, kdy patřil závod původnímu majiteli, měla v areálu podniku vždy důstojné místo (obr. z r. 1914 a letecká fotografie z 20. - 30. let 20. stol.);*

3) *jedná se o stavbu vykazující stopy historizujícího stylu (pozdní romantismus, u nás oblíbená neorenesance?) či jeho derivátu, možná i dobového akademismu. V Rýmařově podobných staveb mnoho nezbyvá. Nebylo by dobré, aby-*

Historické pohlednice: archiv Městského muzea Rýmařov

chom nevratnou památku zanedlouho poznávali již jen ze starších dobových vyobrazení;

4) *objekt navíc vytváří spolu s dalšími velmi stylovými a stavebně zajímavými objekty - hospodou Na Růžku (1912) a Fritscherovou vilou - nezaměnitelný komplex staveb, jenž dokumentuje životní styl Rýmařova v rozmezí zhruba dvaceti let před 1. světovou válkou, ale též obdruhodný rozvoj závodu v letech 1890-1938 (viz výřez z letecké fotografie).*

5) *Objekt je zasazen do dalších*

vztahů uvnitř závodu - zajímavý štít kotelny i původní budova vrátnice podnikem chráněna již před rokem 1989;

6) *upozorňujeme též na zajímavý klasicistně vyhlížející štít budovy (jídelny) se štukovou výzdobou;*

7) *přední linie budovy je vcelku nezměněna včetně dekoru (zastavěn jen původní vchod), pouze vlevo dostavěna část budovy místo původní dřevěné verandy, přesto je počáteční dispozice obdruhodně uchována včetně tvaru střechy. Neznáme stav interiéru, víme jen, že se zřejmě uchovalo původní litinové zábradlí*

do prvního patra. Kamenná terasa před budovou byla asi dostavěna v letech 1900-1914;

8) *domníváme se, že při troše snahy a citlivosti by supermarket mohl budovu (rozumným a nadále viditelným způsobem) zahrnout do svých plánů jako celek bez jejího zničení. Jistě by si tím v době neustálých a oprávněných stížností na nekulturní postupy supermarketů při výstavbě obdobných zařízení prokázal dobrou službu a udělal si reklamu jako solidní firma citlivá k stávajícímu prostředí (dtto*

Hedva). Zde se však právě naráží na silný odpor obou podniků, které chtějí bourat (za každou cenu).

Lze jen dodat, že krajský památkový ústav shledal uvedené důvody relevantními a obrátil se či obrací na ředitelství He-

dvy, jež podnik řídí ze vzdálené Moravské Třebové. Víme nyní též z doslechu, že zadní trakt budovy je vlhký, patrně od zrušeného mokrého provozu barevny. Je nám však též známo, že se v budově tkalcovalo ještě roku 1945 a možná ještě později. Závěrem nutno upozornit, že již prvé zastupitelstvo (1991/4) zvolené po převratu bylo znechuceno padesátiletou likvidací mnohdy velmi kvalitních, slohově čistých budov v Rýmařově i strašidelnými prolukami s vegetací kopřiv, a proto zabránilo v posledním okamžiku zbourání cenné budovy nynější lékárny. Dnes je to jedna z nejhezčích budov města. Skvěle se zrestaurovala radnice, skončilo otloukání zbývající štukové výzdoby domů a začala obnova náměstí. Bohužel zastupitelstvo tehdy v dobré víře nedokázalo zabránit nedodělkům na Husově ulici, přesto mi bylo ctí být jeho členem.

Komu poslouží bourání? Myslím, že nikomu, ani nám, jistě ani Hedvě, ba ani supermarketu, žádná částka by totiž nevyvážila ztrátu morální, historickou ani estetickou. Nebo se díky neschopnosti komunikovat už zas vracíme ke škodlivé a bezohledné předlistopadové planýrce? Jiří Karel

Odbory MěÚ informují

Odbor dopravy a silničního hospodářství

nad dotazy občanů

Jak již bylo uvedeno v Rýmařovském horizontu č. 8/2004, v článku týkajícím se nového dopravního značení na území města, povinnost výměny dopravního značení vyplývá z vyhlášky č. 30/2001 Sb., k zákonu č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů, přičemž tyto změny musí být provedeny do konce roku 2006.

Kvůli častým dotazům občanů především v souvislosti s umístěním zpomalovacích prahů při vjezdu do obytných zón chci všechny, kterým se toto opatření zdá nevhodné či zbytečné, ujistit, že při veškeré instalaci dopravního značení se musí postupovat dle závazných technických podmínek. Dle TP 103

(technická podmínka) č. 5.4.6. cituji: „Vjezdy do obytné zóny musí být stavebně upraveny tak, aby byla při vjezdu patrná změna doprav-

ního režimu a zdůrazněny základní principy obytné zóny (snížená rychlost, smíšený provoz).“ V obytné zóně platí zvláštní ustanovení o provozu, tj. řidiči smí jet rychlostí nejvýše 20 km/hod. Nejvhodnějším typem vjezdu do obytné zóny je chodníkový přejezd s minimalizací šířky vjezdu, čemuž odpovídá zpomalovací práh. Ostatní opatření splňující tuto podmínku jsou mnohem nákladnější, a to nejen finančně, ale i technicky.

Mě osobně velmi udivuje, že se najdou občané, kterým vadí opatření vedoucí ke zvýšení bezpečnosti nejen našich dětí, ale všech chodců a cyklistů pohybujících se v obytné zóně.

Za odbor dopravy a silničního hospodářství
Renata Vyslyšelová

Školství

V galerii gymnázia je dokouřeno

V úterý 5. října se v nově upravené minigalerii v budově Gymnázia Rýmařov konala v pořadí již třetí vernisáž fotografií Jindřicha Štreita. Jeho nový cyklus, který se zde prostřednictvím čtrnácti vybraných děl poprvé představil veřejnosti, nese název *Dokouřeno!?* Celý cyklus, jenž vznikl v průběhu třiceti let na různých místech světa (v Třinci, v okolí Rýmařova a Olomouce, ve Francii, Maďarsku, na Sibiři i v Číně), bude vystaven 15. listopadu v Praze.

Dokouřeno!? - je v tom výzva, údiv, výhružka nebo ironie? Těžko říct, jakou intonaci naznačenou vykřičníkem a vzápětí otazníkem si máme představit, nejspíš takovou, jaká nejlépe vyjadřuje náš vlastní postoj k jedné z největších metel lidstva, ke

zkázonosné náruživosti a společenskému fenoménu zároveň, ke kuřáctví.

Jaký vztah k němu má autor sám, prozradil návštěvníkům vernisáže i čtenářům své nové knihy fotografií *Dokouřeno!?*: „V prvním ročníku mého studia na vysoké škole jsem se seznámil s prof. Janem Bukovjanem, který mi nabídl k prodeji fotoaparát značky Welta. Požádal jsem svého otce o čtyři sta korun na jeho zakoupení. Otec souhlasil, ale kladl si jednu podmínku. Nesmím po dobu deseti let začít kouřit. Slibil jsem to a dodnes dodržel. Přesto velice rád fotografuji lidi s cigaretou, která jim, jak jsem poznal, často dodává sebevědomí.“ Muž-nekuřák s fotoaparátem, který na citlivý

film zachycuje postavy lidí-kuřáků nikoliv s odporem nebo hroznivým vztyčeným prstem, ale se zájmem o to, jakou důležitost pro ně má ten čpavý hořící smotek sušeného tabáku. Každý, kdo někdy ochutnal omanost právě zapálené cigarety, jejíž pouhá přítomnost mezi ukazovátkem a prostředníčkem ruky dodá-

vá chvíli neklidu uvolnění a okamžiku prázdnoty naplnění, dobře chápe - postavy na černobílých fotografiích i zájem fotografů. Třebaže Jindřich Štreit vybral téma své nové výstavy určené především pro oči studentů s jistým záměrem ovlivnit jejich vlastní postoj ke kouření a třebaže i kniha *Dokouřeno!?* vyšla s podporou Ministerstva zdravotnictví, nějakou didaktičnost či ilustraci k upozornění na krabičkách cigaret, že „kouření škodí zdraví“, bychom na fotografiích hledali marně. Naopak zde nalézáme ten typický půvab ošklivosti a melancholickou zádumčivost smíšenou s lehkou ironií, jež dokáže vštípit hlavním protagonistům svých fotografických cyklů jen Štreit. A tak zobrazí-li matku, jak s cigaretou v ústech krmí z lahve kojence, jinde dva malé chlapce, jak si vzájemně odpalují v dotyku kýžené dospělosti, nebo ženu, která si zapaluje u čerstvě zasypaného hrobu, není v tom žádný odsudek, natož výraz pohoršení. Naopak se zde ujišťujeme o tom, že kouření představuje nejen ošklivý a nezdravý návyk, ale také rituál, akt souznění s jinými kuřáky, že zapálená cigareta či

film zachycuje postavy lidí-kuřáků nikoliv s odporem nebo hroznivým vztyčeným prstem, ale se zájmem o to, jakou důležitost pro ně má ten čpavý hořící smotek sušeného tabáku. Každý, kdo někdy ochutnal omanost právě zapálené cigarety, jejíž pouhá přítomnost mezi ukazovátkem a prostředníčkem ruky dodá-

dýmka poskytuje momenty odpočinku a rozjímání („Kdo nekouří, nedělá nic. Kdo kouří, přemýšlí o životě“, říká Filip Topol ve filmu *Žiletky* Zdeňka Tyce), že vyplňuje jakási prázdná místa, s nimiž si neumíme jinak poradit, že má zkrátka spoustu dalších významů a funkcí než jen být pověstným hřebíčkem do rakve. Na druhou stranu bychom mohli jen těžko obvinít nekuřáka Štreita, že snad někoho k vdechování tabákového dýmu nabádá. Tak jako každé dobré umělecké dílo přináší i jeho fotografie vedle estetického zážitku především podnět k zamyšlení a poukazují na to hlavní, že máme vždy možnost výběru - kouřit? nekouřit? dokouřit!?! ZN

Studentky z PRIMY na atletických závodech

Ve čtvrtek 24. září se v Krnově konal středškolský pohár CORNY 2004. Účastnily se jej školy bruntálského regionu. V letošním roce jsme jeli na tento závod poprvé - na zkuš-

nou. Přesvědčili jsme se, že soupeři jsou trénovaní a zdatní. Soutěžilo se v běhu, skoku, vrhu koulí a štafetě. Nejlepším výsledkem našeho týmu bylo 6. místo ve skoku vysokém

a 8. místo v běhu na 200 m Z. Slovačkové. Mimo ní si pochvalu zaslouží také B. Potyková, L. Knejpová a D. Pustelníková.

Ludmila Weinerová, učitelka TEV

Psychopatologické jevy je nutno řešit včas

Ve středu 6. října se ve Studentském klubu Střediska volného času v Rýmařově uskutečnilo setkání školních metodiků prevence, které pravidelně organizuje Pedagogicko-psychologická poradna v Bruntále. Výchovní poradci diskutovali s odborníky

o dílčích problémech, které trápí jednotlivá školská zařízení, ať už se jedná o problematiku alkoholismu, drogové závislosti, šikany, kouření či kriminality mladistvých. Setkání se zúčastnili psycholožka Nina Drápalová, Milan Kročil z K-centra Krnov, za

Městský úřad v Rýmařově jako zřizovatele základních škol Iveta Podzemná, dále tisková mluvčí Lucie Krašeničová za Okresní ředitelství Policie České republiky a oblastní metodik Stanislav Toman. Přítomní diskutovali zejména

o konkrétních případech, které se vyskytly ve školských zařízeních, a za pomoci přítomných odborníků hledali řešení nebo pomoc, jak především včas a důsledně tyto negativní jevy odstranit, případně v zárodku úplně vymýtit. JiKo

Zdravotnictví

Lékárna získala certifikát Správné lékárenské praxe

Lékárna 110 RNDr. Dimitriose Karajannise na Radniční ulici 8 v Rýmařově získala jako první v České republice certifikát Správné lékárenské praxe.

Certifikát potvrzuje, že zaměstnanci lékárny dodržují přísné normy při nákupu, přípravě a distribuci léčiv a zaručují tak bezpečné zdravotní služby.

Certifikát uděluje Státní ústav pro kontrolu léčiv Praha po důkladné inspekci, která klade důraz na osmnáct hledisek provozu lékárny, přičemž je možné získat osmnáct trestných bodů. Rýmařovské lékárně 110 neudělil Státní ústav pro kontrolu léčiv ani jediný trestný bod. „Platnost certifikátu je podmíněna dodržo-

váním zásad správné lékárenské praxe a přísných podmínek při přípravě a úpravě léčivých přípravků, výdeji a zacházení s léčivy. Kontroly budou u nás prováděny od nyníška v pravidelných intervalech, takže nejen naše dosavadní zkušenosti, ale i certifikát nás zavazují k zodpovědným a stále dokonalejším službám ve

vztahu k našim zákazníkům a partnerům,“ doplnil vedoucí lékárník dr. Karajannis.

Republikový úspěch rýmařovské lékárny bude uveřejněn v různých médiích. Přípravuje se mimo jiné rozhovor s fotografiemi v prestižním Časopise českých lékárníků - měsíčníku stavovské lékárenské komory. JiKo

Fota: archiv lékárny

Nehodu zavínil mikrospánek

Český patron svatý Václav nebyl letos příliš nakloněn řidičům, takže ani úterý 28. září se v našem regionu neobešlo bez dopravních nehod. První z nich se stala už o půl šesté ráno. Třiatřicetiletého řidiče Fordu Mondeo z Ryžoviště přepadla při jízdě Ondřejovem únava, muž za volantem patrně na chvíli usnul a vyjel v mírné zatáčce do příkopu. Na Fordu vznikla hmotná škoda za 30 000 Kč, nikdo však naštěstí nebyl zraněn.

Spolupachatel loupeží je trestně stíhán

Bruntálský policejní inspektor zahájil předminulý týden trestní stíhání šestadvacetiletého muže z Horního Města pro trestný čin podílnictví. Muž je obviněn, že ukryl a užíval věci, které byly získány trestnou činností. Šlo o předměty pocházející z několika loupeží. Část pocházela z vloupání do restaurace v obci Horní Město, ze kterého je podezřelý teprve šestnáctiletý mladík. Jednalo se o peníze, alkohol, ci-

garety a cukrovinky za více než 9 tisíc Kč. Dále šlo o přechovávání věcí pocházejících z vloupání do rekreační chaty ve Stříbrných Horách, kde měl uvedený nezletilec odcizit hotovost a předměty za více než 37 tisíc Kč. Oba spolupachatelé se o ukradené věci pokaždé rozdělili.

Okradena v prodejně potravin

Na chvilku nepozornosti doplatila osmapadesátiletá žena, která 1. října před polednem nakupovala v obchodu s potravinami v Rýmařově. Neznámý pachatel jí během nákupu z kapsy odcizil koženou peněženku, ve které byla uložena hotovost ve výši 6 000 Kč. Případ šetří policisté rýmařovského oddělení.

Opilec vyhrožoval manželce smrtí

V pondělí 4. října došlo k těžké manželské roztržce v jednom bytě v Břidličně. Silně podnapilý sedmačtyřicetiletý muž v hádce začal své manželce vyhrožovat zabitím. Ohrožoval ji přitom kuchyňským nožem o délce čepele 20 cm. Po salvě výhrůzek nůž

odhodil na zem a odešel z domu. Při šetření na místě podezřelý hlídce policistů řekl, že svou ženu stejně znovu napadne. Z toho důvodu byl zajištěn. Policisté provedli dechovou zkoušku, při níž mu naměřili 3,11 promile alkoholu v krvi. Po lékařském doporučení byl eskortován na záchrannou stanicí v Opavě.

Řidička skončila ve sloupu

Další havárie se stala v úterý 28. září kolem poledne v Malé Štáhli. Třicetiletá řidička Toyoty chtěla v zatáčce přibrzdit a dostala na mokřím povrchu vozovky smyk. Vyjela ze silnice a narazila do betonového sloupu elektrického vedení. Na autě vznikla škoda za 150 000 Kč a řidička navíc utrpěla lehké zranění.

Krádež na ubytovně

Bez zjevných stop násilí odcizil dosud neznámý pachatel v době mezi 18. zářím a 4. říjnem obyvatele bytu v břidličenské ubytovně hotovost 5 000 Kč, zlatý prsten za 3 500 Kč a náhradní klíč od bytu. Případem se zabývají policisté z Břidličně.

Milionová loupež za bílého dne

Neznámý pachatel vnikl 5. října za denního světla do rekreační chaty v Malé Morávce. Násilím se dostal do kanceláře a odcizil odtud plechovou pokladnu, ve které měla být uložena finanční hotovost asi 450 000 Kč a také dluhopisy na jména několika fyzických osob v hodnotě přibližně 500 000 Kč. Věc nyní vzhledem k rozsahu škody šetří Skupina kriminální policie a vyšetřování v Bruntále.

Opilý řidič ujel z místa nehody

Na Národní ulici v Rýmařově nezvládl 7. října své vozidlo řidič Octavie a při projíždění křižovatky narazil do zaparkované Fabie. Podezřelý po střetu z místa nehody ujel. Zadrželi ho až rýmařovští policisté. Nikdo nebyl při srážce naštěstí zraněn, na vozidlech vznikla škoda za 150 000 Kč. Viník byl podroben dechové zkoušce s pozitivním výsledkem a podrobil se odběru krve.

Z podkladů npor. Mgr. Lucie Krašeničové, tiskové mluvčí Policie ČR Bruntál

Měřilo se i ve svátek

Třicetka policistů našeho okresu se v úterý 28. září v rámci dopravně bezpečnostní akce soustředila především na kontrolu dodržování rychlostí a požívání alkoholu u řidičů. Bylo zkontrolováno téměř 500 vozidel a zjištěno 150 dopravních přestupků. Téměř každé páté auto překročilo nejvyšší povolenou rychlost

v obci a nešlo jen o několik málo km/hod. Rekordman v jeepu jel na ulici Olomoucké v Bruntále 120kilometrovou rychlostí a poté, co zaznamenal radar, si ještě s manželkou stihl vyměnit místo. Hlídce se ale po zastavení doznali. Řidiči bylo navíc naměřeno 0,8 promile alkoholu v krvi, a to v autě vezl malé dí-

tě. Jiný motorista, šedesátiletý řidič na Jawě 350, zase policistům nezastavil, chtěl ujet a havaroval. Hlídka posléze zjistila, že muž vůbec nevlastní řidičské oprávnění. V rámci akce byl zadržen i jeden podezřelý ze spáchání trestného činu. Policisté uložili pokuty za více než 80 tisíc Kč.

Fota: archiv PČR Bruntál

Zpravodajství města Břidličné

Koncert v kostele v Břidličné

Dne 26. září se uskutečnil ve farním kostele v Břidličné zajímavý koncert. Vystoupení účinkujících nezklamalo očekávání zcela naplněného kostela. Koncert zahájil dětský sbor z Břidličné šesti pěknými písničkami. Po nich nastoupil žestový kvintet „Cantores“ ze Šternberka, jež vystřídala stále se lepšící sólistka Lenka Meredová. Její Ave Maria nadchlo všechny přítomné. Jako předposlední se ve výborném světle představil místní smíšený chrámový sbor pod vedením

Lenky Meredové. Závěr obstaral již zmíněný žestový kvintet. Na koncertě zazněly skladby od mnoha známých skladatelů, např. A. Vivaldiho, G. F. Händela, W. A. Mozarta, J. S. Bacha, L. Janáčka, A. Michny, F. Schuberta a dalších. Celý koncert zanechal u všech posluchačů hluboký zážitek a lze si jen přát více podobných akcí v našem měsíčku.

Na dobrovolném vstupném se vybrala značná částka, která bude věnována na opravu venkovní omítky farního kostela. *Daniel Mach*

Foto: B. Meredová

Oznámení:

Smíšený chrámový sbor rád přijme nové členy na zpívání koled.

Přihlásit se mohou u p. B. Meredové na tel. 554 286 222 - domů nebo 554 286 391 - do práce

Život dětem aneb Srdíčkový den

Občanské sdružení Život dětem vyhlásilo ve dnech 13. - 15. září celorepublikový Srdíčkový den. Základní škola v Břidličné se do této akce zapojila již podruhé. Starostové tříd prodávali srdíčka dětem na 1. i 2. stupni školy, navštívili také Městský úřad v Břidličné, jednotlivé obchody a firmy, oslovili i lidi procházející pěší zónou. Za 239 prodaných srdíček utržili 5 983 Kč. Tato částka byla prostřednictvím České spořitelny odeslána na konto sdružení. Peníze poputují na Pediatriickou kliniku FN Motol a Kliniku dětského a dorostového lékařství

VFN, 1. LF Univerzity Karlovy v Praze, a do spousty dětských oddělení v nemocnicích po celé České republice.

Prostřednictvím tohoto článku bych chtěla poděkovat Petru Krškovi (7. A), Lence Kunové (7. B), Petru Brixelovi (8. A), Evě Janáčkové (8. B), Barboře Němcové (8. C), Janu Českovi (9. A), Janu Chudému (9. B) a Libuši Kočí (9. C), kteří mi s organizací sbírky v našem městě velmi pomohli. Věříme, že magnetická srdíčka udělala radost všem, kdo si je zakoupili a pomohli tak nemocným dětem. *Libuše Kovaříková*

Návštěva Dětského domova v Janovicích

Členové občanského sdružení Mé město, můj život v neděli 26. září odpoledne navštívili děti v Dětském domově v Janovicích. Pro starší děti od 2 let připravili zábavné odpoledne v podobě závodů na koloběžkách a kolech, při kterých děti musely plnit roztodivné úkoly, shazovat kuželky, lovit rybičky, krmit princeznu nebo trhat bonbóny. Odměnou pořadajícím byl dětský smích a dětem nejen legrace, ale i řidičské cyklistické průkazy, které si všechny pyšně zavěsily na krk.

Foto: J. Hnilo

Klub biatlonu Břidličná - mistři České republiky

Ve dnech 25. a 26. září proběhlo v Třebíči Mistrovství ČR v letním biatlonu. Naši závodníci podali skvělé výkony a přivezli si hned čtyři mistrovské tituly. Ve vytrvalostním závodě zvítězila

Andrea Prokešová v kategorii dívky A a **Michaela Györgyová** v kategorii dívky B. Rychlostní závod vyhrála opět **Andrea Prokešová** a v hoších B zvítězil **Petr Machát**.

V doplňkovém závodě štafet naši borci potvrdili svoji formu těmito výsledky:

Kategorie	Umístění	Složení štafety
Dívky	A1.	Kozub, Volek, Pivovarov - (chlapec z jiného klubu)
Hoši	A1.	Čecháková, Prokešová, Outratová
Dívky	B3.	Györgyová, Lysíková, Kočvarová
Hoši	B3.	Machát, Václavík, Kupka
Hoši	C1.	Hlobil, Thomas, Halfar - (chlapec z jiného klubu)

Žakovské družstvo v soutěži Českého poháru

Soutěže Českého poháru se zúčastnilo celkem 26 družstev. Celkové pořadí na prvních třech místech vypadá následovně:

1. Břidličná	2 569,36 bodů
2. Rožnov pod Radhoštěm	2 486,84 body
3. Jilemnice	2 443,16 bodů

V soutěži jednotlivců se můžeme chlubit čtyřmi prvními místy: Andrea Prokešová v kategorii dívky A, Filip Kozub v kategorii hoši A, Michaela Györgyová v kategorii dívky B a Petr Machát v kategorii hoši B.

Vyvrcholením letní sezóny by měla být účast našich nejlepších závodníků na mezinárodním závodě žactva na Brněnském výstavišti ve dnech 12. - 14. listopadu 2004. Přejeme jim na prvním reprezentačním závodě za ČR hodně úspěchů. *Daniel Mach*

The Pant - kapela z Břidličné

Fanouškům dobře známá hard-rocková kapela The Pant z Břidličné oslavila v sobotu 25. září v domovském S klubu společně se spřízněnými Foxy Lady z Jeseníku osmé narozeniny. The Pant mají za sebou již osm let činnosti v nezměněné sestavě: Luboš Tesař - kytara, Roman Kočířik - zpěv a basa, Josef Sustr - bicí. Na kontě mají kromě dvou singlů u Best I. A. a Fajn Rock

Music také dvě dlouhohrající alba vydaná u RK Music Records, z nichž poslední „On The Road Again“ natočili ve vlastním studiu Relax v Břidličné. V polovině října ukončí svou letošní koncertní sezónu a odstartují práce na novém albu, které by pod názvem „Great Trip“ mělo spatřit světlo světa v létě příštího roku. Více informací o kapele najdete na www.thepant.net. *Daniel Mach*

DNE: 22. 10. 2004 V 15.30 HOD.
MÍSTO: LOUKA NAD STŘELNICÍ
DRAKIÁDA 2004

Program:

- soutěž o nejoriginálnějšího draka ruční výroby
- soutěž o nejmenšího draka
- soutěž o nejdéle létajícího draka
- soutěž o nejvýše letícího draka
- soutěž o nejdelší řetěz z listů
- možnost tvorby zvířátek z kaštanů

KDO SI HRAJE, NEZLOBÍ !

Z okolních obcí

Závody pejskařů ve Staré Vsi

V sobotu 18. září se za slunného, i když trochu chladného dne sešli pejskaři z celé republiky, aby si u nás ve Staré Vsi zasoutěžili. Sešlo se celkem 28 závodníků, což je opravdu hodně, a závodilo se ve třech kategoriích IPO (mezinárodního zkušebního řádu). V kategorii IPO 1 bylo devět soutěžících, v IPO 2 také devět a v IPO 3 bylo deset závodníků. To je vlastně maximum, které se dá za jeden den organizačně zvládnout. Závody museli posuzovat tři rozhodčí, každý z nich jiný oddíl (stopu, poslušnost a obranu).

Přípravy probíhaly již pár měsíců předem. Sestavovaly se propozice, připravoval se katalog závodníků, každý z členů našeho klubu ve Staré Vsi měl své úkoly a nebylo jich má-

lo. Nejdůležitější ze všeho bylo sestavit časový harmonogram jednotlivých oddílů, který navíc hlavní rozhodčí ještě těsně před začátkem schvaluje, a nakonec to může dopadnout tak, že se celý předělává, a ne jednou, tak jak se to stalo nám. Začalo se s mírným skluzem 15 minut, ale pak šlo vše jako po másle. Kategorie IPO 1 začala na cvičišti poslušností a obranou a IPO 2 a IPO 3 po skupinkách odjížděly do Nového

Pole k vypracování pachových prací. Po dokončení se tyto kategorie střídaly. Pak se jen hlídaly hodinky, aby vše probíhalo, jak má. Občerstvení bylo vynikající, uzené ocásky a kabanos chutnal všem. Zapíjelo se pivem a nálada byla, jak se na sobotu sluší a patří, víkendová. Závody skončily jednu minutu před setměním. Někteří u nás zůstali a společně jsme oslavovali zdárný konec, jiní se vydali ke svým někdy i mnoho set kilometrů vzdáleným domovům.

Nesmím zapomenout na

spozory, kteří nám svou štědrostí napomohli k tomu, aby vítězové mohli být po zásluze štědře odměněni. Kromě pohárů, které nám darovala obec Stará Ves, dostali nejlepší závodníci i medaile, diplomy a další hodnotné ceny jak pro samotné psůvody, tak pro čtyřnohé spolubojovníky.

Chtěla bych touto cestou poděkovat každému ze členů kynologického klubu za přípravu a hladký průběh tohoto velkého závodu. Velké poděkování patří i panu Jiřímu Slováčkovi, bez jehož pomoci bychom to tak skvěle nezvládli.

Již v této době se připravujeme na další velkolepou akci. Bude v jiném datu, v trochu jiném duchu, ale každopádně se bude na co těšit!

Lucie Matulová, jednatelka ZO Stará Ves

Fota: autorka

Lomnice u Rýmařova: Kronikáři, dějepisci, mecenáši

Jen nemnoho obcí se může chlubit takovým množstvím pramenů ke studiu své minulosti jako Lomnice a do jisté míry dnes s Lomnicí sloučený Tylov. Je pravdou, že studium těchto pramenů a jejich vyhledávání chce určitou zarputilost, vytrvalost - a žel i peníze.

Na snímku (na další straně) vidíte desky a titulní list jedné z výpravných lomnických kronik, vedených na počátku minulého století. Druhá kronika je méně výpravná a žel i nedokončená. Poslední údaje v ní jsou ze 40. let minulého

století, přesněji z roku 1942; brzy poté lomnický kronikář Riedl umírá v nemocnici. Dál už kroniku nikdo nevedl. Existovaly a snad ještě kdesi existují další kroniky z Lomnice a Tylova. Předně se jednalo o *Pamětní knihu Spolku válečných vysloužilců*, *Hasičskou pamětní knihu*, *Kroniku německé školy* a ještě jednu obtížně identifikovatelnou kroniku psanou z pohledu německého nacionálního hnutí. Ta byla nalezena zazděná ve falešném komínovém tělese v budově dnešní základní školy. Spolu s ní byly na-

lezeny koberce, ložní prádlo, přibory, nacistická literatura atd.

Žel jak tomu bývalo a zřejmě i dnes bývá, nežli se rozkývaly příslušné orgány, byli na místě amatérští „sběratelé“, každý popadl, co se dalo, a s plnou náručí běžel domů. Na místě zbyly jen velké „tepichy“ zabavené ve prospěch MNV a školy. Tam se skutečně řadu let nacházely, leč postupně jich ubývalo. S odůvodněním, že „byly jako židovskými a dost tmavými“, došlo postupně k jejich vyřazení ve prospěch moderních celopodlahových krytin.

Ale třeba by se někde u někoho našly, možná chrání králíkárnou proti promrzání.

O nalezenou kroniku, psanou navíc „svabachem špatně čitelným“, nebyl zájem a byla „zatím“ odložena ve skříni na MNV. V roce 1968 si ji „kdosi“ vypůjčil a nevrátil. To, co se pak delší dobu tradovalo, totiž že byla za určitou částku „zapůjčena ke studiu“ mimo naše státní území, podobně jako tomu bylo s *Obecní pamětní knihou* z Tylova a dalšími zaprášenými svazky výše uvedenými, jsou žel jen truchlivé spekulace. I když se

najdou tací, kteří tvrdí, že by mohli ukázat prstem na viníka. Opustíme raději nejistou půdu dohadů a vrátíme se k realitě. Mimo obou dosažitelných kronik je ve Státním archivu v Opavě, ve fondu zvaném Velkostatek Sovinec, uloženo téměř nepřehledné množství spisového materiálu týkajícího se Lomnice a Tylova. Průměrně erudovanému a navíc za své peníze bádajícímu jedinci by to vystačilo na několik životů.

Ale ani to není zdaleka všecko. Lomnice měla štěstí na několik v obci působících vzdělanců - ve funkcích poštmistřů nebo vyšších lesních úředníků, ba i rolníků. Tito pánové pilně dopisovali do tehdejších novin a časopisů. Lomnické kroniky se o těchto titulech zmiňují a pak už stačí prastaré svazky někde najít, vzít si svačinu, láhev pití a listovat, listo-

va až po Valšov k cestě do Olomouce a k podání protestu proti plánu a k žádosti o dnešní směr. Nebudu asi daleko od pravdy, když řeknu, že s tichou podporou Lichtensteinů, majitelů lesních komplexů poblíž dnešní silnice. O vztahu řádu a Lichtensteinů by též bylo zajímavé povídání - my jsme zatím v krajském městě Olomouci.

Po skončeném jednání o trase budoucí říšské silnice odjžděl kočár rozzlobeného, při jednání neúspěšného Erzherzoga Viktora (jak je psáno), když tu se noblesnímu povozu do cesty připletla skupinka odbojných rychtářů, vycházejících právě z laciného hostince, kde přespávali. Na pokyn pána švihl kočí několikrát bičem tu na cestě se motající a snad i přioplou chátou. Těžko říci, jak jiní, ale lomnický pošt mistr spolu s rych-

samozejmě jen německé. Právě Jech kolem sebe shromáždil kroužek podobně politicky orientovaných přátel, se kterými se scházel v dodnes zachovaném domě č. 63. Stavení je z hlediska lidové architektury samo o sobě velmi zajímavé, ale o tom někdy jindy. Snad jen poznámka: Ještě za dob luteránských se mu říkalo „Dům poblíž Nebeské cesty stojící“ a jsou záznamy o tom, že v roce 1566 byl jeho majitelem půlláník Phillip příšeďší z dnešního Paczkowa.

Novým kulturním a politickým vlivům příznivé klima, vytvořené těmito lidmi v Lomnici, vedlo jednak k dopisování do novin a časopisů, na druhé straně pak ke shromažďování údajů pro příští kroniky. Pravda, ani tehdy neopomněli dbáti hesla, že je třeba dávat, co jejich jest, jak Bohu, tak též císaři. Dopisovali tedy jak do liberálního olomouckého listu Die Zeit, tak do vídeňského značně konzervativního Der Pilger, což byl měsíčník vycházející z pozic rigorózní katolický.

Tato skupinka se pokoušela ovlivňovat též Lomnici a Tylov po stránce hospodářského rozvoje. I o tom by se daly napsat zajímavosti, ba snad i kuriozity. Trnem v oku všem bylo obecní hospodaření s neurčitě specifikovanými výdaji - na konkrétní výdaje (škola, kostel atd.) byla určena slabá polovička rozpočtu. Zbytek zahrnovala kapitola „různé výdaje a potřeby naléhavé“, tedy „potřeby kancelářské a občerstvovací pp. starosty a radních“. Popravdě řečeno moc s tím nepohnuli! Proti kořalečnickům organizovala svíčkové průvody i místní fara, leč bez kýženého výsledku.

Po roce 1890 umírá František Jech a pokrokáře vede kupec a rolník, především však mecenáš Josef Bílek (podepisoval se ale Jozef Bílek), údajně z rodu kra-

Lomnická Riedlova (malá) kronika

mářů na Svatém Kopečku. Přišel tragicky o celou rodinu, a tak se věnoval místní vlastivědě, finančně podporoval studenty a byl iniciátorem nadace vedoucí v roce 1898 k ustanovení Spolku pro pořízení Gedenkbuch des in der Gemeinde Lobnig (tedy kroniky), a to u příležitosti 50 let panování Františka Josefa I. Byl pořízen seznam možných přispěvatelů dle čísel domů a dnes, po více jak 105 letech, si můžeme přečíst, jak komu ležely - mnohdy také neležely - na srdci dějiny obce. S tímto oficiálním požehnáním se mohli dát do díla páni kronikáři Karl Riedl a Alois Dittrich, případně učitel Zöller.

Ono je to s kronikami, pokud mají za něco stát, jako se stavbou domu. Při stavbě domu je třeba pozemek, cihly a spousta různého materiálu, zejména však peněz. S kronikou a kronikářem je to podobné - ten materiál je sice jiný, leč peněz je třeba v každém případě. A zasloužených! Škoda že to pořád někde nedochází sluchu. To je jedna z příčin bídného stavu našich obecních kronik. Ale to už by bylo o něčem trochu jiném.

Jaroslav Chytil

Dům č. 63, Kulturní dům kroužku vzdělanců a pokrokářů v Lomnici „Dům na louce poblíž Nebeské cesty stojící“ z r. 1560

vat. Pravda, u těch, co jsou k sehnání jen ve Vídni, je to obtížnější, leč nikoliv nemožné. Když o to moc jde!

Vraťme se zpět do Lomnice okolo roku 1848. Pošt mistrem a zároveň majitelem poštovní přepřahací stanice je jistý Johann Lansberg. Člověk zámožný, vzdělaný a svobodomyšlný. Prý měl dokonce blízko ke Svobodným zednářům. Lansberg byl také neposlušný a nebál se ani všemocného Řádu německých rytířů. A to už bylo co říct! Nejmarkantněji se to projevilo po roce 1835, když se v Olomouci rozhodovalo o trase silnice č. 54 přes Horní Loděnici, Děřichov, Lomnici a Valšov do Bruntálu. Původní projekt tehdy říšské silnice počítal s trasou přes Sovinec a Janovice u Rýmařova do Bruntálu. Zřejmě za tím směrováním stály zájmy řádu ze Sovince. No a právě lomnický pošt mistr Lansberg zorganizoval rychtáře od Loděnice a Děřicho-

tářem na to nikdy nezapomněli. Při oslavách zrušení roboty v roce 1848, jak je zaznamenáno, symbolicky zlomili bič. Ono to údajné, v literatuře idylicky líčené soužití lidu dole a vrchností nahore mělo i vady na kráse.

Pošt mistrovi se jeho aktivity v roce 1848 vrátily i s úroky hned rok nato. Na nijak neskrývaný nátlak prodává za 6500 zl. lomnickou poštovní přepřahací stanici do té doby blíže neznámému Františku Jechovi a odchází do Moravského Berouna, kde dožívá v ústraní.

Ovšem s Františkem Jechem si reakční kruhy té doby zadřely třísku, a to hluboko. Byl to ještě větší (i když zpočátku své přesvědčení tajil) liberál než Lansberg. Ono už po stránce národnostní je u Jecha několik záhad. Někdy se podepisoval jako Franta Jech. To se po roce 1849 tak dělávalo, ovšem v kruzích povytce českých. Všechny skrovně dochované písemné doklady Jechovy jsou

Budova bývalé poštovní přepřahací stanice z r. 1760

Městská knihovna

Co týden (knihoven) dal

V pondělí 4. října úderem deváté hodiny vypuklo VŘS-Č. Ne, nejde o žádný převrat, ale o akci Českých knihoven s názvem Velké říjnové společné čtení, která je pořádána v rámci každoročního Týdne knihoven. Stejně jako vloni i letos nonstop čtení uspořádaly také knihovnice rýmařovské.

Čtení měla v pondělí ráno zahájit Martina Drijverová, známá autorka próz pro mládež, její čestnou úlohu však musel kvůli spisovatelčinu náhlému zranění nakonec převzít rýmařovský místostarosta Jaroslav Kala. Pro tuto příležitost si vybral úryvek ze své oblíbené knížky *Čest a sláva* Karla Michala. Stafetu od něj

krátce po deváté převzali žáci sedmé třídy ze Základní školy Jelínkova, kteří se střídali v četbě z Exupéryho *Malého prince*.

Jak je zřejmé, v tomto roce se striktní pravidlo určující, že číst lze jen z české literatury, uvolnilo a výběr knih se otevřel do dálav literatury světové. Přesto se během dne četlo hlavně z děl českých autorů. Volba vždy záležela na tom kterém předčitateli. Po *Malém princ* se četlo z Trnkovy *Zahrady*, došlo i na avizovaný *Domov pro Martany* Martiny Drijverové, zazněly úryvky z *Bořka a spol.* Vojtěcha Steklače či z Werichových *Italských prázdnin* a stejně jako vloni i z jeho *Fimfára*. Gymnazisté četli z Kunderova *Žertu*, Škvoreckého *Prima sezóny*, novel Petra Šabacha *Hovno hoří*, a dokonce i z poezie - příznačně si vybrali básně Jiřího H. Krchovského.

Při četbě se vystřídaly děti z obou základních škol, gymnazisté i studenti SSOŠ Prima, scénickou četbu přednesli žáci dramatického oboru základní umělecké školy pod vedením Sylvie Jablončíkové, kteří si připravili ukázky ze *Sněhurky*, *Vodníka*, mýtu o *Narcisovi a víle Echó* a také z Gogo-

lovy *Ženitby*. Na rozdíl od žáků a studentů škol se do nonstop čtení zapojilo jen několik málo jednotlivců či náhodných návštěvníků knihovny. Mezi těmito výjimkami byla např. Květoslava Sicová, která si k přednesu vybrala román *Bylo nás pět* Karla Poláčka. Doufejme jen, že toto „skóre“ není potvrzením faktu, že mezi dospělými, které k literatuře už nikdo záměrně nevede, je aktivních čtenářů pomálu, ale spíše důsledkem obyčejného ostychu číst nahlas.

Před čtvrtou hodinou odpolední bylo Veřejné říjnové společné čte-

ní ukončeno vyhlášením výsledků celostátní ankety *Moje kniha*, která na vzorku více než 93 tisíc dobrovolných respondentů zjišťovala, které knihy čtou Češi nejraději. Tím ovšem program Týdne knihoven zdaleka nekončil. Pravidelní i nepravidelní návštěvníci knihovny se mohli během celého pracovního týdne zapojit rovněž do výměnného bazaru knih, využít amnestie a beztestně napravit své nepořádky s vrácením výpůjček a využívat všech dalších vymožeností, které jim tato moderní informační instituce nabízí. ZN

Anketa o nejoblíbenější knihu v ČR překvapení nepřinesla

Svou oblíbenou knížku má asi každý, kdo se v první třídě naučil číst. Svaz knihovníků a informačních pracovníků (SKIP) se letos rozhodl zjistit, která kniha je tou nej- mezi obyvateli České republiky, a v březnu vyhlásil celostátní anketu *Moje kniha*. Její výsledky byly zveřejněny v pondělí 4. října, v rámci oslav Týdne knihoven.

Nikoho nejspíš nepřekvapí, že na prvním místě skončila sága o čarodějnickém učni *Harry Potter* skotské spisovatelky Joanne Kathleen Rowlingové, pro kterou hlasovalo bezmála sedm tisíc čtenářů. Ani druhé místo není žád-

ným překvapením: téměř 2700 lidí dalo svůj hlas Tolkienovu *Pánu prstenů*. Bronzovou příčku si nakonec vybojovala kniha knih - bible. Volilo ji necelých dva tisíce čtenářů. První dva tituly si svou oblibu vysloužily teprve v posledních letech. Velkou měrou k ní dozajista přispěly masově propagované a navštěvované filmové adaptace. Naopak velká většina ostatních knížek, které se objevily v první padesátce nejčtenějších titulů, patří mezi stálice, k nimž si člověk vytváří vztah od dětství. Určitě potěší, že skoro polovinu z nich

tvoří díla českých autorů. Hned na čtvrté a páté pozici najdeme Jirotkova *Saturnina* a *Babičku* Boženy Němcové.

Mezi nejúspěšnějšími tituly se vedle klasických děl, jako jsou Waltariho *Egyptán Sinuhet*, Haškovy *Osudy dobrého vojáka Švejka* nebo Erbenova *Kytice*, a několika nezbytných bestsellerů objevila také řada dětských knížek: *Malý princ*, *Děti z Bullerbynu*, *Krtečkova dobrodružství*, *Ferda mravenec*, *Dášeňka*, *Broučci* či *Mikeš*. Na hrdiny dětské četby se zkrátka nezapomíná. ZN

Za Jaroslavem Němcem

Je tomu jen pár dnů, co jsme se s hlubokým smutkem, lítostí a pocitem těžké ztráty rozloučili s člověkem, který byl naší stálíci téměř šedesát let. Patřil k neopakovatelným lidem a pro ohromnou šíři zájmů a fundovaných činností jej můžeme bez nadsázky nazvat renesanční osobností. Podobných je pořídku a nelze je nikdy a nikým nahradit. Přes vysoký věk byl stále plný optimis-

mu, plánu a zájmu o každé kulturní dění. Vysoce inteligentní, bystrý, pohotový muž pevného charakteru si velmi zakládal na své samostatnosti a nezávislosti. Není tomu dlouho, kdy na vernisáži strhl starý pán všechny svým vyprávěním a fenomenální pamětí, nabízenou židli tehdy pokládal téměř za urážku, vždyť ještě po osmdesátce vyrážel s fotoaparátem na toulky půvabnými

Jeseníky za jedinečnými záběry. Čekával celé hodiny a týdny na správné světlo, atmosféru a správný okamžik, některé, jak říkával, zažil jen jedinkrát za život. Nikdy se nenudil, neboť neznal nečinnost, nikdy si nestěžoval a nelitoval se, do posledních okamžiků pořádal desetitisíce svých kouzelných snímků. Život plný emocí dokonale skrýval suverénním a důstojným vystupo-

váním i vyrovnaným zevnějškem. Jen bystrý pozorovatel dokázal vytušit pohyb pod hladinou vnějšího klidu. Poslední dobou se hodně stýkal se svým mnohem mladším kolegou Jindřichem Štreitem, s nímž jej pojilo pouto vzájemné úcty. Je velká škoda, že mu osud již nedopřál dokončit paměti, na nichž intenzivně pracoval. Patřil k lidem, kteří neměli nikdy snadný

život, ba ani si jej nedokázal ulehčit, kladl si naopak neustále další a vyšší mety, jichž dosahoval se záviděníhodným nasazením a vynikajícími úspěchy. Kdo jej poznal, musel si jej vážít. Měl velké štěstí být oceňován již za života. Ani Rýmařov nezůstal pozadu a plným právem jej pocítil v devadesátých letech českým občanstvím.

Stačilo, aby promluvil, ač jeho slovník byl velmi barvitý a dikce dokonalá, nemohli jste nepostřehnout neopakovatelný hanácký přízvuk. Vždyť se narodil 12. dubna 1906 v Myslechovicích jako deváté z jedenácti dětí Ludmily a Františka Němce, řemeslníka, ale zároveň i drobného zemědělce, zkušeného ovocnáře a dlouholetého starosty obce. První školní krůčky absolvoval v Cholině, pak následovala litovelská reálka a 1927 ukončil své odborné vzdělání v Olomouci. Naše předválečné školství patřilo k neúspěšnějším systémům světa, dávalo široké vzdělání a on byl úžasně vnímavý. Výsledek? Vynikající polyhistor, jak bývalo u kantorů časté. Život učitelského eléva, navíc člověka, pro něhož byla autoritou výhradně kvalita nadřazeného, nebyl nikdy lehkým chlebičkem. Praxi začal v Želeticích na Znojemsku, pak krátce v nedalekém Čížově a opět putoval do prostředí zcela neznámého, až do těšínského Nýdku. Také zde šla štace za štaci: Bystřice nad Olzou, 1934 měšťanka v Českém Těšíně a pak Třinec, kde roku 1937 konečně získal definitivu. Tragický Mnichov, který nesl velmi těžce, jej vrhl zpět domů. Vrátil se na rodnou Hanou jako učitel měšťanské školy v Konici, kde současně vykonával funkci správce i učitele zimní zemědělské školy. Zde našel svou milovanou celoživotní partnerku Zdenu.

Přišlo osvobození a devětatřicetiletý pan učitel, který patřil k nenapravitelným idealistům, odvážně zaměnil pohodlí bohatého vnitrozemí za pohraniční bídu s nouzí a na rozdíl od většiny lehkověrných též vytrval. Čekala jej zdevastovaná a nevyhovující škola na Sokolovské ulici a problémy, o nichž se nám dnes ani nezdá, přičemž katastrofálně podvyživené děti ze všech konců republiky patřily k nejmenším z nich. Jediná událost jej tehdy zcela jistě napl-

nila štěstím. Narodil se syn Miloš, který byl vždy jeho velkou chloubou, v dětství jako neobyčejně nadaný houslista a v životě úspěšný vědec v oboru biologie.

Jaroslav Němec patří k zakladatelům českého poválečného školství v Rýmařově. Celá léta

pak ovlivňoval jeho vývoj především jako skvělý a vysoce ceněný pedagog, ale též jako ředitel, jindy zástupce ředitele rychle se střídajících typů základních škol, neboť školství ztratilo svou tradiční stabilitu. Roku 1968 nastěštil odešel do důchodu a tak se vyhnul šikanování za otevřené postoje v době Pražského jara a snahy o rehabilitaci dříve pronásledovaných kolegů.

Nikdy jej zcela neuspokojilo pouze náročné učitelství, ačkoli v něm vynikal. Svě stopy zanechal v široké paletě oborů, jež se vždy nějak vázaly k přírodě nebo škole. Od začátku učitelské dráhy se věnoval loutkářství a na škole vybudoval vynikající scénu s nezvykle hodnotným inventářem. Je tragédií, jíž těžce nesl, že poslední uživatel divadla dopustil jeho rozpad a zničení. Stal se též činovníkem Sokola i Junáka, členem turistického klubu a od osmdesátých let též Klubu amatérských výtvarníků. Dodnes je nadále váženým členem volného uměleckého sdružení Octopus.

Rozhodně nepatřil k neznámým autorům ani ve sféře badatelské. Za války se stal členem Čs. botanické společnosti v její floristické sekci. S obdivuhodnou odbornou erudicí tvořil herbáře, jež dnes zaujímají významné místo ve sbírkách Karlovy university a olomouckého muzea, v bruntálském bychom našli herbář se 400 položkami květeny Rýmařovska. V Konici i Rýmařově se věnoval též mykologii ve spolupráci s proslulým dr. Smotlachou. Jako

vedoucí fenologické stanice se zabýval výzkumem reakcí živých organismů na změny prostředí. Výsledky alarmujících měření vedly k dalším oborům. Od roku 1945 pracoval jako konzervátor ochrany přírody na Rýmařovsku, později jako člen TISu se významně podílel na vy-

hlášení Chráněné krajinné oblasti Jeseníky. Léta se snažil přispět k zachování čisté a neposkvrněné přírody na přednáškách, v publicistice i vzdělávací činnosti. Pozornost věnoval i pěstování léčivých bylin, včelařství, ovocnářství i kartografii, ale odskočil si i k etnografii, hudbě a knihovnictví. V odborných kruzích jej dobře znají z úspěšného pátrání po osudech významného českého botanika Kole-natiho. Světu vrátil pozapomenuté dílo Karla Schin-zela, člověka duchovně spřízněného šíří konání i láskou k fotografii, autora vynálezu první běžně použitelné barevné fotografie a stovek dalších objevů. Spoluzaložil známou celostátní soutěž O cenu Karla Schinzela. Už v předválečných letech se zařadil do elity české krajinářské fotografie a zůstal jejím fenoménem dodnes. Roku 1932 přijal členství ve Svazu českých fotografů a dočkal se zde nejvyšších poct, není divu. Od počátku zaujal ohromnou citlivostí pro prchavý okamžik, jedinečným vý-

běrem témat, mistrovským zvládnutím kontrastu a v neposlední řadě též dokonalostí techniky. Každou fotografii snímал pevnou rukou, s přesným odhadem, smyslem pro tvar, ale především srdcem. Od roku 1930 sbíral ceny ve významných soutěžích a na reprezentativních výstavách u nás i v zahraničí v počtu, z něhož se zatočí hlava. Němcovo fotografické dílo má ohromnou hodnotu uměleckou i dokumentární. Je to dílo nesmírné, originální a neopakovatelné, a není tedy divu, že jsou celé soubory součástí zlatých fondů řady galerií a muzeí (Brno, Opava, Olomouc, Rýmařov, Bruntál, Praha aj.). Od roku 1930 je také najdeme v desítkách časopisů, odborném tisku, fotografických publikacích i dokumentaci památkových institucí. Zanechává nám někdy již zmizelou nádheru přírody, krutých zim, oblačných lét, stromů, skal, hříčky kulturní krajiny a lidské techniky. Jen sporadicky a čistě soukromě se vyskytnou též tváře lidí, ale ve velké míře i dokumenty veřejného dění, včetně pochmurných událostí poválečných, jež mohl prezentovat teprve nyní. Fotografie byla jeho nejoblíbenější činností, pramenem uspokojení i útočištěm v nejtěžších životních peripetiích, v době ztráty milované ženy, v okamžicích zloby, nepochopení a zvláště tupé moci. Zůstává mezi námi tisíce zvěčněných chviliek, zanechává nesmazatelné otisky svého úsilí, života i teplotu a milou vzpomínku. Prostá slova nemohou nikdy obsáhnout šíři a bohatství života pana ředitele Jaroslava Němce ani hloubku úcty, jež k němu cítí a vždy bude cítit každý, kdo se s ním léta setkával a s radostí mu naslouchal. **Quid multus opus est verbis, ubi facta loquuntur** - nač třeba slov, kde lépe mluví činy. Jiří Karel

Kulturní okénko města Rýmařova

Citát: Starci rádi udělají dobrá ponaučení, aby se utěšili nad tím, že už nemohou dávat špatné příklady.

Francois de la Rochefoucauld

INFOSERVIS Střediska volného času Rýmařov - ŘÍJEN 2004

15. 10.	20.30	SVC	Taneční lekce pro dospělé
16. 10.	9.00	SVC	Podzimní turistická výprava pro děti a rodiče
16. 10.	16.00	SVC	Literární večer
20. 10.	11.00	SVC	Keramická dílna pro ZvŠ
21. 10.	9.00	SVC	Keramická dílna pro ZŠ Břidličná
22. 10.	20.30	SVC	Taneční lekce pro dospělé
25. 10.	18.00	SVC	Talianka - koncert
úterý	16.00	SVC	Kurz paličkování
středa	10.00	SVC	Kurz paličkování

Bazén v Břidličné

Plavání pro veřejnost - říjen

Pondělí	zavřeno	Úterý	14.00 - 18.00 hod.
Středa	14.00 - 19.00 hod.	Čtvrtek	14.00 - 19.00 hod.
Pátek	14.00 - 20.00 hod.	Sobota	13.00 - 19.00 hod.
	Neděle		13.00 - 19.00 hod.

**V sobotu od 13.00 do 14.00
mají pojištěnci VZP vstup na bazén zdarma.**

Vstup pouze s koupacími čepicemi!
Změna provozní doby vyhrazena

(Vstupné dospělí - 35 Kč/1 hod., děti - 18 Kč/1 hod.)
Teplota bazénu - 30°C (malý), 26°C (velký),
teplota vzduchu 29°C

Vedení bazénu v Břidličné

MOS, s. r. o., Břidličná Krytý bazén

VODNÍ AEROBIK vhodný pro všechny věkové kategorie

Kdy?	každé úterý a čtvrtek 17.00 - 18.00
Pomůcky:	agua rukavice agua pásy (v ceně cvičení)
Cena:	50 Kč/hod. 350 Kč předplatné na 8 cvičení

Jak funguje cvičení ve vodě?

Se zapnutým nadlehčovacím pásem se vznášíte ve svislé poloze po krk ve vodě. Nohy se nedotýkají dna a tím jsou eliminovány veškeré nárazy. Voda klade odpor ve všech směrech, ve kterých se při cvičení pohybujete. Jelikož je tělo zanořeno, dochází automaticky díky hydrostatickému tlaku vody ke snížení hladiny krevního tlaku a ke zlepšení srdeční funkce při cvičení. Při pohybu ve vodním prostředí dochází ke zrychlení hojivých procesů svalů, šlach, kostí a kloubů.

Do cvičení se můžete kdykoliv připojit, neboť nejsou stanoveny výkonnostní, věkové ani váhové kategorie. Cvičení je vhodné i pro seniory.

Informace na tel. 737 241 299

Známá i neznámá výročí

- 15. 10. Světový den venkovských žen**
15. 10. 1914 nar. **Evžen Rošický**, novinář a sportovec (zemř. 25. 6. 1942) - 90. v. r. narození
- 16. 10. Světový den potravin (Světový den výživy), slaví se od roku 1981 na základě rozhodnutí konference OSN pro výživu a zemědělství (FAO), je to výroční den založení FAO v roce 1945**
- 16. 10. Světový den páteře**
- 17. 10. Světový den úrazů**
- 17. 10. Mezinárodní den za odstranění chudoby, vyhlásilo VS OSN v roce 1992**
17. 10. 1849 zemř. **Fryderyk Chopin**, polský skladatel a klavírista (nar. 22. 2. 1810) - 155. v. r. úmrtí
17. 10. 1969 zemř. zasl. umělec **Otakar Kubín**, malíř (nar. 22. 10. 1883) - 35. v. r. úmrtí
- 20. 10. Světový den osteoporózy**
- 20. 10. Den stromů, slaví se od roku 2000 v celé ČR**
21. 10. 1984 zemř. zasl. umělec **Dalibor C. Vačkář**, skladatel (nar. 19. 9. 1906) - 20. v. r. úmrtí
- 24. 10. Den Organizace spojených národů (OSN), vstoupila v platnost Charta OSN v roce 1945, slaví se od roku 1947**
25. 10. 1959 udělena **Nobelova cena** tvůrci polarografické analytické metody akademiku **Jaroslavu Heyrovskému** - 45. výročí
26. 10. 1954 zemř. nár. umělec **Václav Rabas**, malíř (nar. 13. 11. 1885) - 50. v. r. úmrtí
27. 10. 1949 zemř. **František Halas**, básník (nar. 3. 10. 1901) - 55. v. r. úmrtí
27. 10. 1999 zemř. **Štěpánka Haničincová**, herečka, moderátorka a autorka pořadů pro děti (nar. 30. 9. 1931) - 5. v. r. úmrtí
- 28. 10. Den vzniku samostatného československého státu**
28. 10. 1939 první masová protiněmecká demonstrace v Praze, při střetu s německou policií byl v Žitné ulici zastřelen mladý dělník **Václav Sedláček** a smrtelně zraněn student medicíny **Jan Opletal** - 65. výročí

Společenská kronika

Narodili se noví občanci

Ondřej Baslar	Rýmařov
Miroslava Jarošová	Dolní Moravice
Adéla Kovaříková	Janovice
Adriana Michaela Špatinová	Rýmařov
Ivan Kotlárík	Rýmařov

Blahopřejeme

jubilantům, kteří od předcházejícího vydání oslavili 80 let a více

Věra Přecechtělová - Rýmařov	80 let
Anna Matušková - Rýmařov	80 let
Vladimír Tomek - Rýmařov	80 let
Anna Sedláková - Rýmařov	81 let
Anna Řeháková - Rýmařov	82 let
Marie Pindáková - Janovice	87 let
Františka Šulková - Janovice	90 let

Rozloučili jsme se

Ing. Jiří Vrobel - Žďárský Potok	1957
Josef Chroust - Rýmařov	1933
Jaroslav Němec - Rýmařov	1906
Miloslav Požár - Horní Město	1921
Josefa Tichá - Rýmařov	1921

Co s volným časem?

Nový školní rok začal před více než měsícem, děti se ve škole trochu rozkoukaly a nyní přemýšlejí o tom, jak využít svůj volný čas. Sportovní kluby, základní umělecké školy a centra pro děti a mládež je zahrnulou svou nabídkou, jen si vybrat. Pro všechny, které už dávno nenasměroval vyhraněný zájem a nadání, ale přitom nechtějí svá odpoledne a večery jen tak proflákat, je stále otevřena možnost přihlásit se do nějakého kroužku či kurzu. Příležitostí je ne-

preberně. Největším zařízením, které v Rýmařově nabízí zájmové aktivity, je Středisko volného času, které se ke svému poslání hlásí už názvem. Podoba i jméno této instituce se během let několikrát změnilo, vždy tu však v určité formě existovala a zpřístupňovala nejen dětem a teenagerům poznání, zábavu i aktivní odpočinek. O minulosti, současnosti i budoucnosti Střediska volného času jsme si povídali s jeho ředitelkou Marcelou Pavlovou.

Paní ředitelko, jak, kdy a z čeho Středisko volného času vzniklo a jak se během let proměňovalo?

Do ledna roku 1996 fungoval zvlášť Dům kultury a zvlášť Dům dětí a mládeže. V lednu 1996 se z důvodu ušetření provozních nákladů a mzdových prostředků Dům kultury a Dům dětí spojily a vzniklo Středisko volného času. Bylo to plánováno jen na dobu určitou, do října, aby se zjistilo, zda se spojení osvědčí, nebo ne. Osvědčilo se a od 1. října existuje Středisko volného času trvale až do dnešního dne.

V Domě dětí byly původně z á j m o v é kroužky pro děti, mládež a v menší míře

i pro dospělé. Zájmová činnost pro dospělé fungovala hlavně v Domě kultury, který pořádal plesy, dovozové pořady, zábavy, diskotéky a koncerty pro veřejnost. Před sloučením jsme měli čtyři budovy - na Bartákově ulici, na náměstí Míru, Dům kultury na Okružní ulici a turistickou základnu v Ondřejově. Poté nám zůstala jen budova na náměstí Míru a někdejší Dům kultury a v září 2000 se vše soustředilo sem, do dnešního Střediska volného času na Okružní.

Která další zařízení máte na starosti?

Ke Středisku volného času patří ještě kino. To bylo dříve v soukromých rukou, patřilo firmě Kompstav, která se ho ale vzdala. Žádný zájemce se dlouho nehlásil, a tak přešla budova kina v roce 1998 pod Středisko volného času. Od té doby zajišťujeme pro Rýmařov i filmová představení.

Pokud to teď můžeme shrnout, co je hlavním posláním Střediska volného času?

Já bych řekla, že všechny volnočasové aktivity v tomto městě, to znamená mimoškolní výchova, organizování volného času pro veřejnost, koncerty, ples, filmová představení, nově i filmový klub, který se ku povděku mnoha lidí po letech vrátil, dále kroužky pro děti i dospělé a mládež. Zajišťujeme i kulturní program pro veškeré akce města.

Nekryjí se některé vaše zájmové kroužky s nabídkou jiných zařízení ve městě, např. se základní uměleckou školou nebo sportovními kluby?

Volnočasové aktivity samozřejmě dělají i školy, takže je možné, že přijde čas, kdy se o děti

budeme „boxovat“. Bylo by nejspíš dobré, kdyby se ředitelé institucí, jako je naše nebo základní umělecká škola, sešli už na konci školního roku, kdy sestavujeme nabídku kroužků pro příští školní rok, a domluvili se navzájem tak, aby se děti nedrobily mezi několika zařízeními. Uvažovali jsme například nad tím, zda založit dětskou dechovku, která tu kdysi byla a ozývají se hlasy, aby se obnovila. Pokud by základní umělecká škola měla o to zájem, má k tomu blíž než my, takže jistě není důvod, proč by ji neměli mít oni. Na druhou stranu dechovky pro dospělé spadají pod Středisko volného času právě proto, že je tvoří dospělí.

V případě vašich sportovních kroužků pak jde spíš o amatéry a o rekreační sporty, které lidé dělají ve svém volném čase, zatímco sportovní kluby provozují sporty intenzivněji a na profesionálnější úrovni.

Ano. Jistě nemá smysl zakládat kroužek kopané, když fotbal na profesionální úrovni provozuje Jiskra. Naše kroužky fungují na čistě amatérské bázi. S výjimkou hip-hopové skupiny Petry Čechové, která dnes už patří do Českomoravské taneční asociace, a stolních tenistů a šachistů, kteří se účastní krajských přeborů, jsou všechny ostatní kroužky skutečně amatérské a rekreační, určené široké veřejnosti. S tím souvisí i výše zápisného. Určitě je rozdíl mezi zápisným ve Středisku volného času, kam lidé přijdou, když chtějí prostě jen vyplnit svůj volný čas, a na základní umělecké škole, kde už jde o děti, které se chtějí později přihlásit na konzervatoř nebo na akademii múzických umění.

Na výši zápisného má ale vliv i zřizovatel. My jsme jediné zařízení v Moravskoslezském kraji, jehož zřizovatelem je město, resp. město hradí naše provozní náklady. Všechny ostatní organizace našeho typu jsou zřizovány krajským úřadem, který jim hradí mzdové i provozní náklady. Nám krajský úřad přispívá jen na platy pedagogických pracovníků. Domy dětí v Krnově nebo Bruntále, pokud vím, zápisné zvyšují, protože z něj musejí částečně pokrýt i svůj provoz. My se snažíme poplatky udržet na úrovni loňského, předloňského roku. Rozdílly jsou samozřejmě i mezi jednotlivými kroužky, menší náklady jsou potřeba pro kroužek informatiky než pro hip-hop či kroužek keramiky.

Je pro vás výhodnější patřit částečně pod město, nebo byste měli více finančních prostředků, pokud byste plně spadali pod krajský úřad?

Určitě je pro nás výhodnější patřit pod město. Domy dětí v jiných městech mají všeobecně

velké finanční problémy a musí si na provoz vydělat, pokud chtějí fungovat, tak jak fungují. I my si vyděláváme hospodářskou činností, protože například na provoz kina musíme doplácet. Byly už tendence kino zrušit, ale my ho chceme rozhodně udržet.

Kolik pracovníků Středisko volného času zaměstnává?

Celkem třináct, včetně provozních a technických pracovníků. Nesmíme ovšem zapomenout na další, bez kterých bychom nemohli vůbec fungovat, a to jsou externisté, kteří pracují za symbolickou odměnu, od promítačů v kině po vedoucí zájmových kroužků. Těch je celkem kolem třiceti.

Jaké možnosti využití volného času letos nabízíte?

Středisko má několik oddělení. Oddělení techniky a přírodovědy má na starosti Petra Čechová, která zároveň vede taneční skupinu Freeze Dance, oddělení estetiky a společenských věd vede Eva Kudláková, oddělení tělovýchovy a turistiky Helena Tesařová, studentský klub a kino má na starosti Honza Příkryl a klub pro dojíždějící děti a programové oddělení paní Lída Matějová, která zajišťuje dovozové programy pro školy i veřejnost, to znamená divadelní představení, koncerty a podobně. Na oddělení techniky a přírodovědy fungují kroužky informatiky, rybářský, chovatelský, modelářský, na oddělení estetiky a společenských věd kroužek keramiky, výtvarný kroužek, nově by měl vzniknout kouzelnický kroužek pro děti i dospělé, budou tu opět otevřeny dopolední kurzy pro seniory - paličkování, vyšívání, pletení ze slámy, drátování nebo malování kraslic. Na oddělení tělovýchovy je k dispozici posilovna, je tu střelecký kroužek, kroužek stolního tenisu, o který je velký zájem, šachisté, kick-box, jóga, kurz bříšního tance, který letos bude otevřen už pro děvčata od osmé třídy. Dále k nám patří kroužky mažoretok a kurzy tanečních pro středoškoláky, pro dospělé i předtaneční pro deváté třídy.

Co byste chtěli do své nabídky ještě přidat?

Určitě by toho bylo dost. Helena Tesařová znovu otvírá cvičení s míči, pořádali jsme tai-či s Marcellem Adamcem, ale všechno závisí na finančních prostředcích a na zájmu. Problém máme také s prostory.

Je budova Střediska volného času, která slouží nejen kroužkům, ale i plesům, koncertům, besedám, schůzím atd., podle vašeho názoru vyhovující?

Potýkáme se s nedostatkem prostoru. Malý sál je využíván velmi intenzivně, odpoledne, dopoledne, o víkendech - pro tréninky taneční skupiny, cvičení s míči, stolní tenis. Velký sál

využíváme hlavně pro hospodářskou činnost, tj. pro pronájmy, které nám pomáhají zaplatit provoz.

Nedala by se lépe využít budova kina?

V kině jsou jen malé kanceláře v patře a chodby. Naopak tam chybí zázemí, jako jsou šatny. Kino by potřebovalo celkově opravit. Je v něm nejen zastaralá technika, ale i sedačky. Jen investice do výměny sedaček by byla milion dvě stě tisíc.

Zapojujete se do vyhlášených projektů a grantů?

Využíváme hlavně grantů spojených s různými soutěžemi, např. jednou za dva roky se pořádá celostátní soutěž O cenu Karla Schinzela, na

kteřou jsme dostali od Moravskoslezského kraje padesát tisíc. Dostáváme příspěvky i na místní soutěže pro děti, jako jsou Ententýny nebo závod minikár.

Kolik dětí a dospělých využívá služeb Střediska volného času?

V loňském školním roce jsme měli v 62 zájmových útvarech přihlášeno 957 dětí, mládeže a dospělých. Kolik to bude v letošním školním roce 2004/2005, ukáže teprve výkaz, který připravujeme k 31. říjnu.

Dá se říci, že se zájem o vaše kroužky udržuje, roste nebo klesá?

Udržuje se. Jeden rok se nepatrně snížil, další rok zvýší, ale většinou se počet zájemců o na-

še kroužky pohybuje kolem osmi až devíti set. **Co v současnosti Středisku volného času nejvíce chybí?**

Co mu nejvíce chybí? Peníze budou chybět vždycky, nejvíce na vybavení a obnovu zastaralé techniky, počítačů, promítacích přístrojů v kině, na opravu budovy na Okružní ulici, která byla postavena v akci Z v roce 1978 a není už v dobrém stavu. Letos jsme vyměnili dveře a rádi bychom v příštím roce investovali do výměny oken, kterými v zimě uniká teplo ven. Tím by se ušetřilo na provozních nákladech. Ušetřené peníze se pak dají investovat jinak.

Děkují za rozhovor.

ZN

Jiří Stivín multimedialní

Jiřího Stivína jistě netřeba představovat. Drobný mužik v obleku, s čapkou naraženou do čela, potměšilým úšklebkem ve tváři a s neodmyslitelnou flétnou u úst patří mezi ty hudební interprety, kteří díky své svérázné image neupadají snadno v zapomnění.

Hrou na zobcovou a příčnou flét-

nu se Stivín zabývá už od roku 1975. Jeho kariéra se zpočátku zdála směřovat jiným směrem; nejprve absolvoval studia oboru kameramanství na pražské FAMU, posléze se však začal plně věnovat muzice, a tak nikoliv film, ale hudba se stala jeho osudem. Studoval na Royal

Academy of Music v Londýně a na AMU v Praze, hru na flétnu u Milana Munclingera (Ars Rediviva) a Jiřího Válka (Česká filharmonie). Jako skutečný multiinstrumentalista se od sedmdesátých let zabývá interpretací vážné hudby, především barokních skladatelů Antonia Vivaldiho a Georga Philippa Telemanna, ale také jazzem a volnou improvizací. Vystupuje společně s renomovanými hudebními tělesy i vlastními soubory

Collegium Quodlibet a Jiří Stivín and Co Jazz Quartet.

Ve středu 29. září se Jiří Stivín představil rýmařovskému publiku jako sólista s multimedialním doprovodem, a to v poněkud netypické roli průvodce výchovným pořadem pro studenty gymnázia a žáky základní školy. Během hodinového programu vzal své mladé obecenstvo na exkurzi hudebními dějinami a předvedl hru na rozličné druhy dechových nástrojů, od klasické příčné a zobcové flétny, přes středověké píšťaly, renesanční a barokní instrumenty podivných tvarů, klasický klarinet a modernější saxofon, mýtický syrinx až k lidovým nástrojům vytvořeným z čehokoliv, na co si jen vzpomenete. Svůj výklad proložený živými hudebními vstupy doplnil obrazovou koláží promítanou na velké plátno a reprodukováným hudebním doprovodem, v němž nejednou využil i záznam svého vlastního vystoupení, takže před očima diváků několikrát stanul Stivín doprovázený Stivínem.

A právě audiovizuální pozadí Stivínova pořadu představovalo jeho hlavní úskalí, které poněkud narušilo dojem z jinak poutavého vystoupení. Sled dokumentárních fotografií zachycujících ve vývojové lince nástroje i samotné interprety se střídalo se záznamy Stivínových koncertů a obrazovými reprodukcemi, znázorňujícími portréty skladatelů, o nichž byla řeč, nebo díla slavných výtvarníků té které epochy, jež měla podmalovávat atmosféru hudby. Vzniklá koláž však měla příliš rychlý spád, který vyžadoval přesně načasované živé vstupy hlavního protagonisty i jeho pohotovými komentáři. A toho se občas nedostávalo. Třebaže Stivínova hudební čísla byla přesná a interpretačně dokonalá, slovní doprovod chvílemi pokulhával a ztrácel se v nedořečených větách. Nicméně tvůrce pořadu si mohl i přesto gratulovat k tomu, že publikum zaujal, ba dokonce snad získal pro poslech vážné či jazzové hudby, a o to tady nakonec přece jen šlo.

ZN

Popel byl vsypán do náruče matky Země

I když se dušičkový čas teprve pozvolna vkrádá do našich myslí a nutí nás vzpomínat na blízké, kteří již nejsou mezi námi a žijí pouze

v našich vzpomínkách, už v těchto chvílích přemýšlíme nad vhodným výběrem smuteční kytice, myslíme na to, zda koupit svíci či pořídit malou petrolejovou lampičku. Přijde chvíle, kdy navštívíme

Ilustrační foto

hroby, pietní místa, hřbitovy a urnové háje. Zapálíme svíčku, přineseme květinu.

V sobotu 2. října uctili památku dvanácti blízkých zesnulých, jejichž popel byl vsypán z uren do země, pozůstalí z Rýmařova, Jiříkova, Břidličné a Horního Města, kteří s pohnutím položili

květiny na místo posledního odpočinku svých drahých. Tento smuteční obřad, pořádaný Pohřební službou v Rýmařově, se koná obvykle jednou ročně na rýmařovské rozptylové loučce. Jedná se o vsutku důstojný pietní akt. I letos zahrála hudba, smuteční projev procítěně přednesla paní Božena Filipová, členka zastupitelstva města, a člověka najednou napadají myšlenky o pomíjivosti života, o času, který ubíhá nám všem. Všichni jsme součástí přírody a jejího věčného koloběhu vzniku a zániku. Máme však výjimečné postavení. Jediní ze živých tvorů pátráme po smyslu našeho života a jediní dovedeme dát svému životu smysl. Smělou činností rozumu, tvořivou prací rukou a s vědomím sounáležitosti k celé lidské společnosti dociluje člověk toho, že i po smrti nám zanechá to lidsky nejcennější - duchovní památku vykonaného díla.

JiKo

Z historie

Nešťastný Wolfgang

Než se vydáme za osudy Ondřejova dědice v době zmatků a krutosti nekonečné války, zastavme se u jeho tety a otcovy sestry Anny. Je vůbec zvláštní, jaké štěstí měl rod Hoffmannů ve svých skvělých neohrožených ženách, k nimž Anna Hoffmannová z Grünbüchlu bezesporu patří. Zároveň je velmi patrné, jak dalece napomohla renesance ženám změnit svou dříve podřízenou, ba opomíjenou roli.

V mládí se Anna provdala za významného vojáka, oddaného účastníka stavovského povstání a přesvědčeného luterána Viléma Bedřicha ze slavného moravského rodu Žerotínů. Vilémův otec Karel starší ze Žerotína byl vzdělavcem evropského formátu a moudrým představitelem markrabství, kromě jiného jej asi známe jako neohroženého ochránce Jana Amose Komenského. Anina rodina se dostala díky nezdařené stavovské rebelii do nesmírně obtížného postavení, a navíc muž, který ji dokázal být vždy významnou oporou, zemřel již roku 1622, tedy v době, kdy se na Moravě schylovalo k nejhoršímu. Anna, která zůstala v nejtěžších chvílích svého života sama, se dokázala s nastalou situací obdivuhodně vyrovnat, aniž ztratila svou víru či tvář. Nejenže se dokázala postarat o svého nedospělého synovce na Janovicích spolu s jeho matkou a svou dobrou přítelkyní Janou Apolenou z Kolovratu, ale dokázala po dlouhá desetiletí hájit i mizející rodový majetek Žerotínů. Pravda, císař Ferdinand II., jehož otec Matyáš nedožil Bílé hory (+1619), mohl stěží osobně trestat zemřelého šlechtice, ale zbavil alespoň jeho odvážně odporující ženu značné části majetku konfiskacemi. Anna se tím a také neustálými soudy ocitla v zoufalé finanční tísní a nakonec byla nucena obhájené statky rozprodávat. Roku 1636 prodala třeba Tlumačov Janu z Rotalu za 20 000 tolarů. Do konce svého života však nikdy nevzdala těžký zápas o panství Nový Jičín a vyhrála jej. Ohrožený majetek prately nakonec podědil v nezměněném rozsahu syn janovického Wolfganga roku 1651.

Za předčasně osiřelého a teprve osmiletého Wolfganga se janovického panství ujala po smrti otce

roku 1616 matka. Oba jistě dokázali ocenit, jak Ondřej s dědečkem panství zkonsolidovali a obsadili významná dvorská místa spolehlivými lidmi, neboť tak těžká ztráta, jež předčasnou smrtí Ondřeje Rýmařovsko postihla, byla rychle překonána a jeho rozvoj plynule pokračoval ... nebýt války ..., ale to bychom zas jen spekulovali. Mladý aristokrat z významného rodu, navíc s tradicí vysoké vzdělanosti, se musel už desetiletý záhy vydat na významné školy do ciziny dříve, než povstaly české stavy. K něčemu to bylo dobré, prožil mimo zkoušenou zemi celé krátké a tristní stavovské povstání. Stejně by se nemohl vzbouření zúčastnit, vždyť mu bylo v době jeho pádu teprve 12 let, zato se později po návratu z ciziny začal po vzoru otce pilně věnovat hospodářství. Císař jej tudíž neměl za co trestat. Jisté k tomu přispěla i skutečnost, že hoffmannské hutí dodávaly dobré železo rýmařovským puškařům a výrobcům nádherně zdobených důstojnických bambitek i chladných zbraní (rapírů, mečů, halaparten ad.), kterých se císařským, byť to bylo z luteránských dílen, stále nedostávalo. Jinak to bylo s českými Hoffmanny, ti se protihabsburského odporu osobně účastnili a byli těžce postiženi.

Relativní klid, který nastal na panství, jež se jinak spolu s rýmařovskými měšťany věrně k vzbouřeným stavům přihlásilo, na rozdíl třeba od jihlavských, a vytrvalo ještě dlouho po bělohorské porážce, využil dospívající Volf (česky Vlk, Vok či jihoslovansky Vuk) s matkou k dalšímu rozvoji panství. Roku 1623 se poprvé za války ohlásil nevtaný host, mor zahubil na panství v rýmařovské farnosti 843 lidí. Snad právě proto, aby svým poddaným ulevila, se roku 1625 dočkali Rýmařovští od vrchnosti dalšího značného rozšíření starých privilegií českých králů a moravských markrabat. Někdy ve stejné době se na Wolfa usmálo tehdy už velmi opa-

trné štěstí, když pojal za ženu velmi moudrou, oddanou a odvážnou Kateřinu Barboru z Gillisu, která se později stala neoblomnou bojovnicí v těch nejtěžších časech.

Sám pán zůstal nadále hluboce věřícím protestantem, ačkoli již nemohl zabránit vypuzení pastora ze svého panství z nařízení panovníka, stejně jako tomu bylo i jinde v zemi. Rýmařovská fara byla předána katolickému knězi, ale obyvatelé opírající se o vrchnost zůstávali nadále v nezměněném počtu luterány a jejich bohoslužeb

se ujali diákoní mimo kostely. Roku 1626 začala válka dánská a město se automaticky přidalo k oddílům Arnošta Mansfelda, jednoho z nejlepších a nejstatečnějších generálů bývalé stavovské armády, který vytrval ve svém odporu na českém území ještě déle než rok po Bílé hoře. Dánští evangelíci vzbudili velmi záhy sympatie, vždyť jejich důstojnický sbor tvořili ve velké míře čeští a moravští šlechtici z exilu. Město se k nim bez váhání přidalo stejně jako celé Valašsko a rýmařovská hotovost přispěla k obléhání Šternberka i dobytí pevného Sovince. Wolfgangova účast není dosud jasná, na druhé straně je jisté, že by mu nijak neposloužilo, kdyby se o ní obšírně zmiňoval. Lze však o ní jistě jen stěží pochybovat. Dánové rozhodně pomoc ocenili s větším pochopením než pozdější Švédové a obyvatelé nijak významněji nestrádali. Wolfgang Hoffmann dokonce ještě následujícího roku zakoupil od vdovy po Jáchymu Pivcovi z Hradčan statek Dlouhá Loučka na sovineckém panství a udržel jej i později.

Než celé tažení bylo příliš velkým soustem pro tak malý stát, jakým bylo Dánsko, a pomoc německé protestantské Unie byla tradičně nevelká a nespolehlivá. Plán Mansfeldův a našeho starého známého Betlehena Gábora oblehnout s Turky Vídeň a donutit tak Ferdinanda ke kapitulaci se ne-

zdařil. Mohutná Valdštejnova a Marradasova ofenzíva však vytlačila Dány v létě 1627 až k Baltu. Na podzim roku 1628 začala jednání a 22. 5. 1629 ukončil válku lübecký mír. Ještě dříve, roku 1627 v Čechách a o rok později na Moravě, začalo platit Obnovené zřízení zemské, jež české království prohlásilo za dědičný habsburský stát, zlikvidovalo jakýkoli podíl stavů na vládě, duchovenstvo povýšilo na nejdůležitější z nich a zakázalo v českých zemích každé náboženství s výjimkou katolického. Slezané vlivem saských luteránů, kteří občas spolupracovali vojensky s císařem, náboženskou svobodu uchovali. Poddaní evangelíci byli povinni přestoupit na katolictví bez výjimek, jen šlechta s měšťany a dalšími svobodníky dostala na vybranou, buď dobrovolně konvertovat, nebo emigrovat. Mandát Ferdinanda II. tak postihl i českého bratra Karla staršího ze Žerotína, přestože proklínán a ubližován moravskými stavy povstání vytrvale odpíral a zůstal Habsburkům věrný.

Trestající ruka z Vídně dopadla i na Wolfganga v době, kdy se domníval, že je naděje na uklidnění situace. Zoufalý Wolfgang se delší dobu snažil překlenout neopodstatněnou císařskou zlobu, ale nakonec nezbylo než v podstatě bez viny opustit svou drahou ženu a milované děti, ale své víry se nevzdal. Jako oddaný luterán musel opustit na počátku třicátých let svou zemi a s ním uprchlo pro víru též mnoho poddaných z Hornoměstska, kteří se podobně jako čeští exulanti na Růžovém paloučku trpce a se slzami rozloučili s vlastí pod Lämmersteinem (Jehnčím či Beránčím kamenem), viklanem na Kamenné hoře nad Ferdinandovem, a po posledním kázání na kameni se rozešli po celé Evropě. Nešťastný, ale doufající Volf odešel do vzdálené polské Lysy, kde zemřel mladý, citlivý a utrápený člověk obklopen neznámým prostředím a odloučený od nejbližších v necelých čtyřiatřiceti letech v těžkém roce 1641, když už se vzdal všech nadějí. Na těžce zkoušené Moravě pomáhala s dojemnou péčí o děti jeho ovdovělé paní s pratetou Annou i její dcera Jana Alžběta ze Žerotína. *Mgr. Jiří Karel*

PROGRAM KINA

a Filmového klubu

pátek 15. října

19.30

Otesánek

Černá komedie (ČR 2000)

Manželům Horákovým příroda odepřela mít vlastní dítě. O to víc po něm touží. Jednoho dne vykope pan Horák na zahrádce pařez, který vypadá jako miminko. Stačí ho jen dlátem v dílně dotvořit. Paní Horáková pak svojí touhou a láskou pařez oživí. Její štěstí však netrvá dlouho. Manžel se jí snaží přesvědčit, že cítit mateřský pud ke kusu dřeva není tak úplně normální, a Otík (tak děťátko pojmenovala) je navíc stále hladový. Slavná hororová adaptace lidové pohádky od Jana Švankmajera.

Přístupný od 12 let

sobota 16. října

19.30

Hříšný tanec 2

Romantický (USA 2004)

Havana, listopad roku 1958. Osmnáctiletá Katey přijíždí s bohatými rodiči na Kubu. Zaujme ji hrdý a cílevědomý číšník Javier, který je také vynikajícím tanečníkem. Dívka touží naučit se jeho styl tance. Po Javierově boku poznává odlišnou, temperamentnější tvář Kuby. Společně navštěvují taneční klub La Rosa Negra, kde se provozuje „hříšný tanec“. Avšak v osudný večer, kdy mají společně vystoupit na taneční soutěži, celou Kubu zachvátí vlna revolučního násilí.

Přístupný od 12 let

pátek 22. října

19.30

Lekce Faust

Provokativní etuda (ČR 1994)

Faustovský mýtus považuje Jan Švankmajer za klíčový pro naši civilizaci. Hrdina jeho proslulé etudy se však liší od goethovského romantického titána, je to naopak obyčejný člověk z ulice, který je vytržen ze svého všedního života a vmanipulován do faustovské vzpoury. Muž je paradoxně nucen proměnit se v poslušnou loutku rebela; hraje a proti své vůli si postupně osvojuje hrdinskou roli, jejíž jedinečnost je ovšem od základu zpochybněna. V hlavní roli Petr Čepek.

Přístupný od 15 let

sobota 23. října

19.30

Vaterland - lovecký deník

Dobrodružný thriller (ČR 2004)

Potomci starého rodu přijíždějí do zapadlého pohraničí (film se zčásti natáčí v Jeseníkách) obhlédnout to, co zbylo z jejich rodinného majetku. Po čase, který zrušil zaběhnuté pořádky, přišla konečně možnost návratu. Vše by mohlo opět zapadnout do starých kolejí, ale dost možná, že je pošetilý pokoušet se podruhé vstoupit do téže řeky. A dost možná, že je to i nebezpečné. Snímek o několika kulturních střetech a jednom lovu na kostrouny, při němž nakonec v pasti uvíznou tak trochu všichni: lovci, domorodci i tajemná kořist. Hrají: K. Roden, F. Řehák, P. Forman ad.

Mládeži přístupný

pátek 29. října

19.30

Český sen

Reality show (ČR 2004)

Je 31. května 2003 a na parkovišti v pražských Letňanech se tlačí více jak 300 nedočkavých lidí. Mnozí z nich svírají igelitky, někteří jsou vyzbrojeni taškou na kolečkách. Na pódium vybíhají manažeři hypermarketu Český sen a přestříhnou pásku. Ochranka odstraňuje zábrany, dav se dává do pohybu. K hypermarketu zbývá ještě 300 metrů. Lidé se rozběhnou... Chvilí na to nejrychlejší z nich oněmí: místo vysněného hypermarketu před nimi stojí jen velká filmová kulisa... První česká filmová reality show o hypermarketu, který nebyl. Mládeži přístupný

sobota 30. října

19.30

Idioti

Podobenství (Dán/Fr/It/Niz/Něm/Švédsko 1998)

Film Lars von Triera natočený podle pravidel hnutí Dogma 95 zachycuje partu třicátníků, kteří se realizují či odreagovávají předstíráním mentálního postižení a konfrontací s „normálním“ světem. Naturalistický snímek, označovaný za skandální, předkládá zásadní otázku, zda šílenství, ať skutečné nebo předstírané, není v současné společnosti nakonec normálnější projevem existence než konformní přistoupení na obecné zásady.

Přístupný od 15 let

Mystika a mystifikace

Jak jsme už zmiňovali v předchozím čísle, dalším v pořadí klubových filmů, jež si může divák vychutnávat každý páteční večer v místním kině, je *Lekce Faust* (1994) Jana Švankmajera. Po *Otesánkovi* to bude druhý ze čtyř celovečerních snímků surrealistického výtvarníka a režiséra, který proslul spíše tvorbou krátkých, obvykle animovaných filmů.

Vyslovíme-li jméno doktora Fausta, každému se vybaví především Goethovo dvoudílné knižní drama. Od romantického hrdiny tohoto proslulého veršovaného opusu se však Švankmajerův Faust podstatně liší, třebaže Goethova hra mu posloužila jako jeden z pramenů inspirace, vedle *Tragického příběhu doktora Fausta* od Christophera Marlowa (1601) a staré lidové loutkohry. Pro Švankmajera znamená postava Fausta zosobnění mýtu, archetypu, jež už Mircea Eliade kdysi označil za typický pro západní evropskou kulturu. Surrealista Švankmajer tento archetyp, aby zdůraznil jeho stálou platnost, vyjímá z ustálených časových a prostorových souřadnic a transponuje do současnosti.

V hlavní roli obyčejného muže z ulice, jež podivná náhoda vytrhne z všednosti běžného života a vnutí mu faustovskou úlohu, se představil skvělý Petr Čepek. Pro charismatického herce s uhrančivým pohledem to byla role doslova životní a bohužel zároveň poslední. Jeho Faust se stejně jako ten středověký i romantický Goethův, hnán svou vlastní zvědavostí, stává obětí sázky Boha a Dábla o lidskou duši. Na cestě za poznáním je mu však odírána svobodná vůle, namísto toho je neustále manipulován, třebaže na povrchu se jeví být vzbouřencem, hrdinou, ve skutečnosti je pouhou loutkou v něčích rukou, a navíc nejspíš ne první ani poslední.

Švankmajer využil při tvorbě filmu *Lekce Faust* kombinace různých animačních technik, které si ověřoval při natáčení předchozích snímků. Oživil loutky a modely z plastelíny (slavné zrození homunkula) tvoří společně s živými herci jedinečný celek, prostoupený bizarní představivostí a sarkastickým humorem a otevřený, jak už je v surrealismu nezbytné, různým interpretacím.

Od mystiky se následující páteční večer přehoupneme k mystifikaci. Na programu Filmového klubu je *Český sen* dvojice dokumentaristů z FAMU Víta Klusáka a Filipa Remundy. Pojtkem mezi *Lekci Faust* a *Českým snem* je téma manipulace, která získává v „první české filmové reality show“ konkrétní rysy manipulace reklamou.

Tak přijď se / radovat jak dítě / spousta věcí omámi tě / celý svět můžeš mít / chce to jenom trochu chtít / chce to jenom nelenošit / zaparkovat, vzít si košík / neproměškat velký den: / „Přišel k nám váš ČESKÝ SEN.“

Takto zněl závěr hyperhymny, která lákala české zákazníky do ryze českého hypermarketu Český sen. Kampaň, jíž byla píseň (údajně od Tomáše Hanáka) součástí, se rozběhla v Praze vloni na jaře. Na chodce v ulicích

útočila hesla „neutrácejte“ a „netlačte se“, jejichž smysl se odkrýval velmi pozvolna, takže o to více poutala pozornost. „Nejezděte!“ vyzývaly reklamní slogany upozorňující na to, že 31. května bude v Letňanech otevřen úplně nový hypermarket se sympatickým českým názvem. A občané, namísto aby uposlechlí „dobře míněné“ rady, začali se ze zvědavosti a nákupčtivosti sobě vlastní hromadně chystat na bombastický den D. Reklama je zkrátka lapila do svých spárů.

Jenže ouha! Když se v onen den setkala několik tisíc potenciálních zákazníků před obchodním domem úctyhodných rozměrů a když už konečně byla i přestřížena páska a oni se mohli rozběhnout vstříc nákupnímu dobrodružství, nastalo nečekané zklamání: místo hypermarketu stálo na louce lešení s nataženou plachtou o rozměrech 10 x 100 metrů. Celá kampaň se ukázala jako podfuk, respektive projekt mladých dokumentaristů, kteří vykonali husarský kousek - coby manažeři fiktivní firmy si objednali monstrózní reklamní kampaň na neexistující hypermarket. Proč? Možná proto, že v Čechách za posledních pět let vyrostlo 125 hypermarketů a Češi si nakupování v obřích hangárech plných zboží natolik oblíbili, že 40 % české populace už navštěvuje výhradně je a tráví v nich stále více času. A tak se mladí filmaři rozhodli na tento zdrcující fakt upozornit. Vznikla tak kontroverzní, avšak pozoruhodná sonda do české konzumní mentality a také do světa reklamních agentur a jejich manipulativních praktik. Je plná groteskních momentů, při nichž skrze smích sem tam zaznívá skřípění zubů. ZV

Po stopách dávných předků do kaple V Lipkách

Muzeum ve spolupráci s knihovnou uskutečnilo další z pravidelných přednášek Jiřího Karla, tentokrát formou naučné vycházky k jedné z nejvýznamnějších kulturních a historických památek našeho města.

Jen díky zasvěcenému odbornému výkladu bezpochyby největšího odborníka na historii regionu Rýmařovska a také dlouholetého pracovníka muzea v Rýmařově Jiřího Karla se mohli zájemci dozvědět na naučné vycházce ke kapli V Lipkách i něco více, než co dosud znali z publikací či prostřednictvím útržkovitých informací získaných z nejrůznějších zdrojů.

Téměř tři desítky milovníků rýmařovské historie vyrazily v úterý 5. října od městské knihovny, aby nejkratší cestou zavítaly do perly moravskoslezského baroka, architektonicky úžasné a ohromně působivé kaple V Lipkách. Cestou informoval Mgr. Karel o nejstarší dochované komunikaci v Rýmařově na Bezručově ulici a ukázal území, na kterém stály ve 13. století, ještě před vznikem města, první domy řemeslníků. Po výstupu strmější uličkou tvořící kolmici k ulici Opavské se objevil před účastníky „historické vycházky“ rýmařovský skvost - kaple V Lipkách.

„Stavba byla zahájena v roce 1710 nadaným rýmařovským stavitelem - spíše zednickým mistrem - Friedrichem Hösslerem a jeho synem. Hrubá stavba byla ukončena v letech 1711 - 1713,“ informoval zúčastněné historik Jiří Karel. Mnozí slyšeli prvně například o tom, že střechu kaple zasá-

hl v roce 1883 blesk, ale byla velmi rychle opravena, ovšem zvonička již dostala dnešní jednoduchý, ale velmi působivý tvar. Nepochopitelné bylo také ostřelování kaple sovětskými dělostřelci z vrcholů mezi Stránským a Rýmařovem 7. května 1945, zřejmě se domnívali, že zde mohla být německá pozorovatelna. Stopy po šrapnelech byly patrné ještě v sedmdesátých letech. „Do roku 1772 stávala před kaplí poustevna, kde zemřel poslední z rýmařovských poustevníků Antonín Skolaut ve svých dvaadevadesíti letech,“ pokračoval v poutavých historických faktech Jiří Karel. Pro mnohé bylo překvapením i to, že fresky v interiéru kaple neztvárnily jen Johann Christian Handke, ale především olomoucký mistr Ferdinand Nabeth. Janovický rodák Handke byl jeho tovaryšem. Fantastické fresky vznikaly v letech 1713 - 1714 a byly vlastně vrcholnou prací Nabetha. Úžasná díla vypovídají též o hluboké zbožnosti obou umělců. Přítomným byl podán odborný výklad o jednotlivých freskách, jež jsou vlastně alegorií známé modlitby Zdravas, královno, a latinské texty modlitby byly přeloženy do češtiny. Padla také informace o instalaci varhan. Ty byly v kapli nainstalová-

ny v roce 1718 za 225 zlatých. Asi vůbec nejcennějším dílem v kapli je monumentální obraz Johanna Christiana Handkeho Navštívení Panny Marie, jak zní

kupa sv. Vojtěcha, Slavníkovce a prvního muže s myšlením Evropana u nás, též významného světce celého západního křesťanstva, tam jej však častěji znají jako sv. Adalberta,“ doplnil vyprávění o hlavním oltáři Jiří Karel, který dále vzpomněl výraznou osobnost ThDr. Františka Vaňáka, jenž se nesmírně zasloužil o dokonalé zrestaurování kaple V Lipkách a byl velmi oblíben u všech Rýmařovanů bez rozdílu. Od roku 1964 byl navrhován na olomouckého biskupa, ovšem stát jeho jmenování vždy zamítl, obával se právě jeho oblíbenosti a autority. Olomouckým biskupem se stal teprve v roce 1989, o rok později byl jmenován arcibiskupem - metropolitou moravským, a pokud by se toho dožil, jistě by byl časem obdržel i kardinálský purpur.

Kaple prožívala s obyvateli Rýmařovska po staletí všechny tragédie a viděla mnoho lítosti a slz. Právě sem přicházela procesní procesy z města i regionu v době morů, válečných či přírodních katastrof (povodní, sněhu, vičhřic, požárů, sucha apod.). Ten, kdo nezaváhal a přijal pozvání na slunečnou podzimní a z historického pohledu velmi zajímavou vycházku do kaple V Lipkách, určitě nelitoval. Příští setkání se uskuteční opět první úterý v listopadu (2. 11.), tentokrát však již v útulných prostorách městské knihovny, a tématem přednášky bude třicetiletá válka na Rýmařovsku nebo geologie Jesenicka. JiKo

Městské muzeum a Galerie Octopus

Jesenická příroda ve výstavách Galerie Octopus

25. 9. - 24. 10.

František Čermák, Miloslav Marek: Krása nerostů - výstava minerálů a dekoračních kamenů
Vladislav Laža: Skvosty jesenických hor - výstava barevných fotografií

Studentský klub

Redakce Rýmařovského horizontu a Studentský klub SVČ

ZVOU

všechny milovníky literatury a výtvarného umění

v sobotu 16. října v 16 hodin

do Studentského klubu

na podvečer autorského čtení spojený s výstavou

V rámci večera budou vyhlášeny výsledky Literární a výtvarné soutěže Marie Kodovské

Taťána Kuxová

Dokončení

Psala jsem
mnoha slovy
příběh
o budoucím námořníkovi,
v kadetce dětství
nezískal šarži,
čepici viditelnou,
tričko, nic,
mapu v kapse,
kompas v očích,
v torně kapitánský glejt,

koordináty ožily
až s omlazenou posádkou
k výpravě na širé vody,
ZATÍMCO
kotvíci nekoukali
a náhoda prokázala
jako vždy,
že pluje v závěsu,
dovezla dodatečné
očitě svědky
ztroskotání,
námořník tak moc chtěl,
že vyplul,
jako vždy nadoraz,
přespříliš,
jinak to neuměl,
takže a prý
už nic,

ZATÍMCO
s mapou a kompasem
plynule skáčeme
novými vlnami,
plavčící výskají,
že až k úsměvu
je i kapitánovi.

Procházka

Nepůjdu já tam,
protože tam nic není,
dům je menší,
okna nehledí,
všichni odešli
nebo vyrostli,
cesta se zúžila,

nikoho nepotkám,
vede nadosah,
nepřekročí práh,
vede skrznaskrz,

od hlavy k patám.

První film

Aparát za sto třicet - výměna za kočárek!
Film vybit do posledního muže,
hlásila jsem hrdě po návratu.

Rodiče mohli vyletět z kůže,
tatínek měl v hnědém pouzdře Flexaretu,
prázdniny, Vánoce - tak se to dělá!

Já jsem měla:
našeho Péťu s Irenkou u topolu,
Janičku taky, i když ji tehdy nevyvolil,
Mirka i se psem Šarikem,
Anežku u břízy nad hřištěm,
na větvi Tonda, Martina pod ním,
na konci filmu dva srostlé stromy,
sníh nekonečný jako Jeseníky.

Zjara se zaprášilo za stěhovákem
a už jsem nic z toho neviděla.
Corino, díky.

Dva srostlé stromy

Stály na horizontu
prvního výhledu,
na kopci jinak prázdném.

Vydávala jsem se k nim
první stopou,
hlubokým sněhem.

Nedoléhalo tam volání.
Maminka jen z okna viděla,
že tam jsem.

Obraz

Ještě jsi nenamaloval nic,
co by se mi podobalo,
nevdá, nevdá,
žiju pro to málo,
neslyšný výdech rákosí

pod štětcem vzdušných proudů,
pro obraz tváře kohosi,
kolem kterého možná projdu.

Příjem úrazu v dětské nemocnici

Služba vychází z domu
(jsou to hned tři lékaři,
podle zjevu,
možná i pomocníci,
dva dalecí do stáří,
třetí je nemladý),
oči si zacloní.

Vrtulník přistává
přesně na kružnici,
dokmitá ze vřavy,
přenechá celé ticho
velkému pláči.

Služba se dostává
nadosah případu
tak malé postavy,
že k němu řekli bychom
- lehátko na kolech
i dvakrát stačí.

ZATÍMCO
dva bílé pláště
jdou zleva
s rukama podél těla,
za vozem třetí jde,
ten ruce za zády.

Jen k tomu
velkému pláči
se nikdo neskloní.

Vedlejší produkt

Zmínka je o stromku v tvém týle.
Nic o něm nevíš doposud.
Vyrostl včera nahodile,
ZATÍMCOs žehral na osud.

Nezvedej se, ať není křivý.
Neodcházej, ať nepřivřeš.
Zatím je víc než ty sám živý.
Neotáčej se. Prostě mi věř.

recenze

Oživené baroko podruhé, tentokrát na antický námět

Uběhly teprve tři měsíce od chvíle, co olomoucký soubor Ensemble Damien doslova uchvátil návštěvníky kaple V Lipkách představením neobarokní opery Tomáše Hanzlíka *Yta innocens*. Ve středu 29. září se brána kaple otevřela příznivcům operního umění podruhé, tentokrát u příležitosti uvedení o něco staršího Hanzlíkova díla s názvem *Endymio*, které stejně jako *Yta* navazuje na barokní libreto piaristického skladatele Jana Kopeckého (1696 - 1758). Fakt genetické spřízněnosti oper, stejně jako krátký časový interval mezi oběma rýmařovskými produkcemi přímo vybízí ke srovnání, jež se však může sotva pohybovat hlouběji než v rovině laických dojmů a postřehů. Odborná analýza budí přenechána povolnějším.

Kopeckého *Endymio*, vycházející z italské předlohy, měl premiéru roku 1727 v kroměřížském zámku, *Yta* tamtéž o rok později, konkrétně v den narozenin kardinála Schratzenbacha, který se jako jedna z dobových reminiscencí objevil zhmotněn nejen při novodobém představení *Yty*, ale také při *Endymiovi*. Hanzlíkův *Endymio* byl poprvé uveden v roce 2001, *Yta innocens* měla premiéru letos v únoru. V Rýmařově se ovšem opery hrály v opačném pořadí, což starší a méně vyzrálé dílo u diváků poněkud znevýhodnilo. Děj opery *Endymio* vychází ze srovnání s *Ytou innocens* jako jednodušší, méně komplikovaný a především méně dramatický, ačkoliv i v antickém příběhu o sličném mladíkovi tvoří hlavní zápletku intriky kolem nešťastné lásky a palčivé žárlivosti. Ovšem tak hluboký konflikt viny a nevi-

ny, pomsty a odpuštění, jaký představuje středobod *Yty*, bychom v *Endymiovi* hledali marně. Spouštěčem příběhu je spor mezi láskou, zosobněnou přelétavým a rozpustilým Amorem (Matěj Klapetek), a povinností, kterou zavazuje své věrné Apollónova sestra Diana (Markéta Večeřová). Bohyně lovu hned v úvodní scéně vyhlásí zákon, jímž pod hrozbou nejvyššího trestu zakazuje svým poddaným podlehnout onomu nespolehlivému a sobeckému citu. Amor to chápe jako výzvu k boji. Jeho šípy zpoza úkrytu zasahují jednoho Dianina služebníka za druhým. Nevyhnou se ani Dianě samotné, které je souzeno zamilovat se do krásného Endymia (Jan Mikušek). Amorova lest však spočívá v tom, že žádný cit není opětován, takže Dianina družina se rozpadá nikoliv do dvojic sladce vrkajících milenců, ale do jednoho řetězce zoufalých blouznivců, hledajících útěchu v samotě a ztracení. Dva Dianini služebníci zemřou její vlastní rukou, Endymio si zvolí věčný spánek sám. Teprve pak se Diana s Amorem usmíří.

Tomáš Hanzlík stejně jako v případě *Yty* původní Kopeckého libreto významně zkrátil a dle vlastních slov pozměnil i jeho dějové vyústění. Zatímco příběh předlohy končí idylickou scénou naprostého smíření, v níž je vše napraveno, mrtví oživeni a vztahy zharmonizovány, u Hanzlíka zůstává konec sice relativně smírný, ale přesto otevřený. K tomuto kroku mladého autora přivedl fakt, že poslední scéna Kopeckého libreta byla někým vytržena a původní konec bylo možno dohledat jedině v italské předloze. Otevřenost v závěru

Hanzlíkovy verze posílila jakési fatální vyznění příběhu, působící na dnešního diváka mnohem silnějším dojmem nežli barokní happyend. Stejně tak při komponování hudby, jejíž originál z Kopeckého doby se nedochoval, postupoval Tomáš Hanzlík jako autor současnosti. Jakožto znalec barokní hudby a obzvláště tvorby piaristických skladatelů 17. a 18. století využil své vzdělání v četných citacích dobových motivů

a rovněž Sylvánus Petra Maška, který se zase výrazem, ale i cynickým charakterem své postavy výrazně blíží Ferildovi (snad k tomuto dojmu nepřispěla jen ta skutečnost, že herci vystupovali v téměř totožných kostýmech jako při představení *Yty*). Naopak altistka Jana Synková se tentokrát představila nikoliv v mužské roli, ale coby křehká a půvabná Aurilla, její protějšek ztvárnil Marcel Havránek jako Thyrus. Sestavu doplňuje ně-

a skladebných postupů, jimiž navodil autentickou atmosféru. Podobný účel má rovněž obsazení titulní role kontratenorem, typickým právě pro barokní operu. Některé jiné typické prvky Hanzlík naopak potlačil a přizpůsobil dnešnímu úzu.

Podobně jako v *Ytě* měl režisér a autor hudby v *Endymiovi* šťastnou ruku při obsazování hlavních rolí. Některé působí jako doslova šité na míru hercům, zvláště Endymio Jana Mikuška či Diana Markéty Večeřové, která se nápadně podobá její dominantní a pomstychtivé Virgildis z *Yty*,

má postava boha spánku Morfea (Kamil Harvánek), sbor - Chorus Mauritiensis pod vedením Tomáše Kláska a samozřejmě hudební doprovod, výrazně oživený zvukem saxofonu a dirigovaný tentokrát autorem samým.

Operní soubor Ensemble Damien, který do Rýmařova přijel letos již podruhé na pozvání svého sponzora firmy RD Rýmařov, si záhy vybudoval okruh příznivců, takže jeho další představení bude v našem městě jistě netrpělivě očekáváno. Reakce publika, které si na závěr vynutilo přidavek, tomu nasvědčuje. ZN

Kam na výlet

Jděte hledat stromy

Stromy jsou symboly života, proto bychom o ně měli pečovat a chránit je. V každém ročním období jsou jiné, jaro nám zpřijemňují jemnou zelení, v létě dávají stín, podzim zpestřují mnohobarevností listů. Pomáhají nám čistit ovzduší a i po „odchodu“ z tohoto světa dávají užitek. Proto také na podzim můžeme slavít Den stromů. V naší republice je stanoven na 20. říjen. Tento termín si každá země navrhuje sama podle doby výsadby nových stromů. Ministerstvo životního prostředí ČR spolu s nadací Partnerství vyhlásilo letos již pořetí anketu Strom roku, do které mohl každý, kdo se za-

jímá o přírodu, poslat svůj návrh.

Jeseníky a Rýmařovsko mají bohudík zatím stromů dost a mnohé z nich by jistě do této ankety mohly být přihlášeny. Udělejte si proto čas na podzimní vycházku a běžte se podívat do lesů, k potokům i pastvinám a dívejte se na stromy, ať už jsou to třeba jen tzv. náletové dřeviny na mezích nebo v lesích či stromy vysazené lidskou rukou poblíž obydlí.

Možná nevíte, že k obcím Rýmařovska, které se nejvíce starají o obecní zeleň, patří i Dolní Moravice a Malá Morávka. Obecní úřady obou obcí ve spolupráci se Správou chráněné krajinné

oblasti Jeseníky vydaly útlu knížečku o svých památných stromech. Dnes vám proto chceme navrhnout procházku za stromy Dolní Moravice, kterou můžete začít ve spodní části obce.

Přijíždíte-li do Moravice od Malé Štáhle, vpravo na okraji obce u silnice stojí socha Jana Nepomuckého, které dělají stafáž dvě lípy srdčité. Poblíž autobusové zastávky u sochy Imaculaty z r. 1764 kdysi dávno vysadili lípu velkolistou, která má dnes obvod kmene 625 cm a její stáří se odhaduje na 250 - 300 let. Čtvrtou lípu - lípu evropskou můžete vidět při

cestě ke hřišti, přejdete-li řeku Moravici buď po mostě starém či historickém.

Dolní Moravici protéká Moravický potok. Půjdete-li proti proudu, nedaleko školy u hasičárny, vlevo od silnice, je možné spatřit křižence dubu letního a zimního, který patří k nejstarším dubům v těchto podmínkách. Další stromy, které jsou označeny tabulkou se státní znakem a popisem stromu, můžete najít za křižovatkou silnic vedoucích obcí, za řadovými domky Okal. Nedaleko nich, vpravo pod silnicí u č. p. 47, je jasan, a sejdete-li se silnice vpravo za potok k trafostanici z červených cihel, uvidíte pěkný exemplář javoru kleny, který patří v obci k nejstatnějším. Když od něj budete pokračovat stejnou cestou mírně do kopce, přijdete k Hadí královně - lípě velkolisté, která na svém obvodu kmene měří 900 cm a v Chráněné krajinné oblasti Jeseníky patří k největším lípám s takovým obvodem kmene. Další lípa evropská je u bývalého Rómerova statku, za Hamříkovou stájí u č. p. 6, vlevo od silnice, vzdálena asi 15 m.

Nad Horní Moravici, za vsí v malém hájku vlevo nad silnicí a u sousedního lesa, roste modřín, přibližně kilometr od modřínu vzdálená je další lípa. Nachází se na pravém okraji přírodní rezervace Franz - Franz, místa se zbytky starých horních děl, poblíž nichž ještě před válkou stával stejnojmenný hostinec. Dnes zde našly domov různé druhy živočichů. Chcete-li však poslední jmenované stromy navštívit, musíte dávat pozor na pasoucí se dobytek.

Další památné stromy jsou v Nové Vsi. V její dolní části je vlevo za silnicí starý kaštan - jírovec maďal, starý přibližně 300 - 350 let, za ním následuje v zatáčce pod kostelem ja-

san, za další zatáčkou vlevo u ovčína je lípa evropská pod Panorámkou, poblíž zkratky mezi posledními zatáčkami silnice, která u nejvýše položených domů Nové Vsi končí. Možná si při hledání stromů všimnete, jak je obec upravená, kolik nových domků přibýlo za poslední roky, a když vám bude přát počasí, odmění vás Nová Ves jak dalekými výhledy, tak i úrodou hub v okolních lesích. Do Rýmařova se však raději vraťte po lesních cestách přes

Starou Ves, odkud můžete dojít pěšky nebo jet autobusem. Cesty od tamního lyžařského běžeckého areálu jsou špatně průchodné a navíc kříží pozemky s pasoucími se stády.

Vzdálenosti:

Dolní Moravice, autobusová zastávka - Nová Ves (5,5 km)

Nová Ves - Stará Ves - po žluté značce (4,5 km)

Stará Ves, píla - Rýmařov (6 km).

Hana Kašparová, KČT Rýmařov

Repro: Památné stromy D. Moravice a M. Morávky

10. lípa pod Panorámkou	17. lípa „Hadí královna“
11. lípa nad ovčínem	18. klen u zděné trafostanice
12. jasan v zatáčce pod kostelem v Nové Vsi	19. jasan u č. p. 47 v Horní Moravici
13. kaštan v Nové Vsi	20. dub u hasičárny
14. lípa u Franz - Franze	21. dvě lípy u sochy Jana Nepomuckého
15. modřín nad Horní Moravici	22. lípa u sochy Imaculaty
16. lípa u bývalého Rómerova statku	23. lípa u hřiště v Dolní Moravici

Řízení Nemocnice Bruntál se ujal nový ředitel

Akcionáři vítkovické nemocnice blahoslavené Marie Antoníny, a. s., v Ostravě, kteří 21. června koupili 100 procent akcií Nemocnice Bruntál, oficiálně uvedli koncem září do funkce nového ředitele bruntálské nemocnice Ing. Jiřího Veverku, který dosud působil ve vedoucích funkcích v několika soukromých společnostech, je zastupitelem a členem rady Moravskoslezského kraje. Po zhruba tříměsíčním krizovém řízení, kdy nemocnici v Bruntále vedli přímo členové jejího nového představenstva, se tak zdravotnické zařízení vrátilo ke standardnímu modelu řízení.

Krizový management v čele s předsedkyní představenstva Dagmar Dykastovou za necelých 100 dní odstranil nejzávažnější ekonomické problémy, které nemocnice měla. Mimo jiné byly zrušeny všechny nápadně nevýhodné smlouvy s dodavatelskými firmami, které mají nebo měly vazby na někdejší majitele bruntálské nemocnice. Šlo o smlouvy na dodávky zboží a na služby v deklarované hodnotě desítek milionů korun. Okamžitě byla napravena nezákonná situace, kdy nemocnice neplatila sociální a zdravotní pojištění za zaměstnance. Kvůli dluhu za zdravotní pojištění už nemocnici dokonce hrozila exekuce majetku. Nové představenstvo také přestalo vyplácet nestandardně vysoké odměny, které pobírali členové minulého vedení.

Všechna zmíněná závažná pochybení v předchozí činnosti nemocnice se postupně vyčislují. Dosavadní odhady však už nyní ukazují na řádově desítky milionů korun, o které byla nemocnice ochuzena. Ve zvláště závažných případech podalo nové představenstvo Nemocnice Bruntál do rukou orgánů činných v trestním řízení podnět k zahájení trestního stíhání neznámého pachatele, resp. pachatelů. V této chvíli nemá Nemocnice Bruntál díky důslednému postupu nových majitelů dluhy ke státu na sociálních a zdravotních odvoděch. Představenstvo také zrušilo zásobování léky přes společnost Lemak a zajistilo smluvně nové, stabilní dodávky léků a zdravotnického materiálu, čímž odvrátilo hrozbu zastavení nebo přerušování toku základních léčiv a materiálu pro pomoc pacientům. Nemocnice je tedy co do zásobování stabilizovaná.

Novému řediteli bruntálského zdravotnického zařízení nyní připadne úloha nastartovat další ozdravné procesy v ekonomice i v úrovni péče o pacienty. „Především se postarám o to, aby byl v nemocnici kvalitní personál. Chci udržet lékaře a sestry, kteří něco umí. Na místa primářů a vrchních sester budou vypsána výběrová řízení, do nichž se mohou přihlásit jak ti, kteří tyto funkce dosud zastávají, tak také noví, schopní lidé,“ řekl nový ředitel Jiří Veverka.

Majitelé bruntálské nemocnice jsou připraveni v krátké době investovat do rozšíření činnosti a vybavení zdravotnického zařízení. V průběhu několika týdnů nemocnice získá například sonograf pro interní vyšetření a tzv. kostní densitometr, který slouží k měření odvápnění kostí, v celkové hodnotě okolo pěti milionů korun. „Připravují se také cévní ambulance, angiologická ambulance, dětský stacionář, plicní ambulance, pracoviště pro kostní densitometrii, rozvoj hematologie a transfúzní činnosti,“ doplnil za majitele Jiří Močkof. Novinkou by měla být rovněž speciální školení a následná účast bruntálských lékařů na výkonech, které se odehrávají na specializovaných odděleních ve Vítkovické nemocnici.

Mimo to vlastníci bruntálské nemocnice odkoupili od města Bruntálu budovy kožního oddělení, kde ve spolupráci se specializovanou firmou nyní vznikne nová, na evropské úrovni fungující dialyzační jednotka pro pacienty s nemocemi ledvin. Vedení nemocnice se také dohodlo s bruntálskou radnicí o investicích do budovy chirurgického oddělení, kterou má v nájmu nemocnice, ale která je města a byla pro ni vyčleněna státní dotace. První etapa rekonstrukce v hodnotě 20 milionů korun byla již zahájena. Celkově město do obnovy chirurgie investuje s pomocí státu okolo 60 milionů korun. Eva Kijonková, mediální zástupce

Vy neznáte Kielarovy?

Dost podivná otázka. Obzvláště v souvislosti s rodinou, na kterou se ptáme a která není z našeho města, ale žije doslova a do písmene za kopcem. Přesněji řečeno v Malé Morávce, obci, která ovšem nemá s našim městem společný jen výkon státní správy, ale mnohem víc. Zajedme se tedy za Kielarovými podívat osobně a povězte si, co je na nich vlastně tak zajímavého.

Rodokmen paní Ljuby Kielarové sahá až do 14. století. Pochází z rodiny slovenských národních buditelů Ludovíta a Karola Štúrů. „Informace o našich předcích sbírala ještě naše babička a potom dr. Horvát. O rodině Štúrů byla vydána kniha, kterou samozřejmě vlastním.“ Předkům informací o svých předcích paní Ljuba. Druhá větev Kielarových pochází z rodiny německého Ferdinanda von Papena a při jedné z návštěv v německém Sasbachwaldenu zjistila rodina, že v tamním klášteře dosud žije jejich prababička. Ale jak říká paní Kielarová: „To už bychom se dostali někam do 'pátého kolena'.“ Předkové Pavla Kielara původem z Ukrajiny přišli po II. světové válce na Ostravsko. Paní Ljuba Kielarová společně se svým manželem Pavlem věnují velkou pozornost vzdělání, a to nejen svému, ale i svých dětí. Mohou sloužit pro mnohé jako vzor současné moderní rodiny. Heslo „celoživotní vzdělávání“ není pro ně jenom prázdnou frází. O tom, že vzdělání je koníčkem celé rodiny, svědčí to, že maminka Ljuba vystudovala hotelovou školu v Opavě a jako dospělá začala znovu intenzivně studovat jazyky, aby se mohla podílet na rozvoji turistiky v našem regionu. Stala se předsedkyní sdružení Země děda Praděda a provozovatelkou agroturistiky v Malé Mo-

rávce. Sdružení Země děda Praděda, které bylo založeno v dubnu 2001, se zaměřuje hlavně na práci s dětmi a mladými lidmi, vyhlašuje různé soutěže, vydává čtvrtletník Praděd a má mnoho dalších aktivit.

Kielarovi mají čtyři děti, z nichž nejstarší Filip studoval na The English College v Praze a v současné době ukončil studium na Vysoké škole chemickotechnologické v Praze ze samými jedničkami. „Filip získal takovou malou českou nobelovku - cenu Josefa Hlávky a chystá se k dalšímu studiu v anglickém Durhamu,“ doplňuje paní Kielarová. Druhý syn Martin studuje Vysokou školu zemědělskou, fakultu zahradnickou, v Lednici a třetí syn Ondřej navštěvuje rakouskou sekci šternberského gymnázia a zúčastnil se ročního pobytu v německém Trieru. Nejmladší Zuzana studuje na bruntálském gymnáziu.

Rodina samozřejmě ví, jak je obtížné získávat praxi a poznávat okolní státy v rámci studijních stáží. Proto se rozhodla umožnit vzdělávání a pobyt v našem regionu i zahraničním studentům. Pobyt a ubytování zprostředkovává studentům pražská agentura AFS, se kterou mají Kielarovi velmi dobré zkušenosti i díky svému synu Ondřejovi. S pomocí agentury strávil v Německu jeden rok a na základě nabytých zkušeností začal s agenturou spolupracovat jako dobrovolný pracovník. Objíždí rodiny, v nichž jsou na studijním pobytu mladí lidé, a pomáhá řešit vzniklé problémy, případně organizuje setkání rodin na Moravě.

Jednou z prvních zahraničních studentů, které rodina Ljuby Kie-

larové vzala pod svá křídla, je německá studentka Laura Hahn, jež letos studuje na rýmařovském gymnáziu. Nutno podotknout, že Kielarovi poskytují Lauře stravu a ubytování zdarma. Další náklady (poznávací výlety, návštěvy kulturních akcí apod.) si každý student musí již hradit ze svých finančních prostředků. Paní Kielarová připouští, že je to velká obětavost i finanční zatížení, vzít si na rok do svého soukromí cizího člověka. „Před dvěma lety jsme měli v rodině Američanku, ale odlišnost kultur a rozdílnost představ nakonec předčasně po dvou měsících její stáž v Česku ukončily,“ říká paní Ljuba a dodává, že se po této zkušenosti rozhodli už žádného studenta do rodiny nepřijímat. Po dlouhém váhání však zvítězila jejich dobrosrdečnost a krédo celoživotního vzdělávání a berlínskou studentku Lauru nakonec mezi sebe přijali. Netrvalo dlouho a začali se o ni zajímat ostatní studenti z rýmařovského gymnázia a začali si s Kielarovými domlouvat Lauřiny víkendové návštěvy ve svých rodinách.

„My nejsme normální rodina. Vzhledem k tomu, že jsme se také upsali agroturistice, tak se u nás dveře netrhnou. Střídají se zde návštěvy, hosté, příbuzní, zkrátka máme pořád plný barák. Někdo se vrátí domů a uprostřed obýváku natáčí televize,“ směje se paní

Kielarová, z níž září pohoda a obrovský nadhled.

Spolupráce rodiny Kielarových s rýmařovským gymnáziem trvá již delší dobu, v oblasti již zmíněné agroturistiky a zejména v aktivitách, které pořádá sdružení Země děda Praděda. Příkladem této spolupráce může být akce s názvem Čisté Jeseníky, kterou od 1. června „rozjela“ parta nadšenců (studenti, turistické oddíly, obdivovatelé hor atd.) a sdružení je jejím spoluiniciátorem. Smyslem celé akce, které se účastní také Gymnázium Rýmařov, je odlehčit Hrubému Jeseníku o nějaký ten kilogram odpadků. Přidat se může

Žijí mezi Nami

každý. Prázdné pytle s logem akce by měly být celoročně umístěny v informačních centrech v Bruntále, Rýmařově nebo Vrbně pod Pradědem a na takzvaných „sběrných místech“ - přesný seznam těchto míst je uveřejněn na internetových adresách www.greaudit.wz.cz, www.pradedovazeme.cz (tel.: 732 229 543, 604 470 221). Odvoz pytlů ze sběrných míst bude po telefonickém upozornění zajištěn. Vyčištěné trasy jsou zveřejněny na internetu. „Ve spolupráci s Kielarovými se nám podařilo vyčistit trasu Relaxa, Škaredá jedle a Medvědí skály,“ sdělila profesorka gymnázia Jaroslava Slavičinská.

Záslužná činnost rodiny Kielarových v oblasti agroturistiky a vzdělávání se dotýká tedy nejen obce Malá Morávka, ale rovněž města Rýmařova. A v úvodu položená otázka *Vy neznáte Kielarovy?* snad našla v závěru našeho článku i svou odpověď.

Zleva Zuzana, Martin, Laura Hahn, Filip a Ondřej

Foto: rodinné album Kielarových

JiKo

Nestátní neziskové organizace mohou žádat o podporu

Nestátní neziskové organizace poskytující na území Moravskosleského kraje sociální služby seniorům a osobám se zdravotním postižením mohou žádat o podporu. O vyhlášení dotačního řízení na tyto podpory pro rok 2005 rozhodlo zastupitelstvo kraje na svém zasedání 30. září 2004.

Pro účely dotačního řízení se nestátními neziskovými subjekty rozumí občanská sdružení, církevní právnické osoby, obecně prospěšné společnosti a fyzické osoby vyvíjející veřejně prospěšnou činnost na úseku sociálních služeb.

Účelem dotačního řízení je zajistit podporu kraje výše uvedeným subjektům zaměřenou na poskytování sociálních služeb ve prospěch:

- seniorů
- osob s tělesným postižením
- osob s mentálním postižením
- osob se smyslovým postižením
- osob s duševním onemocněním
- osob s kombinovaným postižením
- osob s jiným zdravotním postižením

Bližší informace o dotačním řízení podá:

Bc. Karin Vráblová, odbor sociálních věcí a zdravotnictví KÚ MSK
tel.: 595 622 901, e-mail: karin.vrablova@kr-moravskoslezsky.cz.

Žádost je nutno podat nejpozději do 30. listopadu 2004 v jednom vyhotovení včetně příloh v obálce označené názvem dotačního programu, plným názvem žadatele, adresou a textem „Neotvírat“.

Dotační řízení je vyhlášeno jako podmíněčné - zastupitelstvo kraje si vyhrazuje právo jej zrušit v případě, že mu nebude poskytnuta dotace ze státního rozpočtu kapitoly Ministerstva práce a sociálních věcí ČR na podporu nestátních neziskových organizací, které poskytují sociální služby na území kraje. Jeho realizace je také podmíněna schválením částky v rozpočtu kraje na rok 2005.

Adresa pro podání žádosti:

Moravskosleský kraj - Krajský úřad
Odbor sociálních věcí a zdravotnictví
28. října 117, 702 18 Ostrava

Katherini Koláčková, tisková mluvčí

Mezi nestátní neziskové organizace patří i Diakonie ČCE Rýmařov

Představení portálu „DYNAMIC REGION“

V průběhu měsíce září byl spuštěn regionální internetový portál Dynamic Region na adrese www.dynamicregion.cz, který je společným projektem Sdružení pro rozvoj Moravskosleského kraje, Krajského úřadu Moravskosleského kraje, Agentury pro regionální rozvoj a RPIC-VIP.

Portál umožní zájemcům o podnikání a investice z celého světa získávat aktuální informace o Moravskosleském kraji a je také ideálním místem pro prezentaci místních podniků mezinárodním investorům.

V posledních letech je Moravskosleský kraj svědkem významného přílivu zahraničních investic. Společnosti z celého světa, jako Asus (Taiwan), TietonEnator (Finsko), Hayes Lemmerz (USA), LNM Holdings (Velká Británie) atd., si začaly všimnout výhod pro umístění jejich podnikání právě do tohoto kraje. Pro zdejší podniky znamená jejich příchod otevření nových možností stát se dodavateli, odběrateli nebo partnery nových investorů.

Portál Dynamic Region byl vytvořen proto, aby usnadnil firmám a podnikatelům v České republice a především mimo ni seznámit se s podmínkami a příležitostmi pro podnikání, průmyslovým záběrem a službami, které nabízí Moravskosleský kraj. Portál Dynamic Region je příležitostí pro podniky v kraji, jak se zviditelnit v celém světě, a příležitostí pro celý svět, jak najít podniky v kraji.

Portál obsahuje informace zaměřené zejména na:

- průmyslové zóny v kraji
- investiční pobídky
- průmyslový profil kraje a databáze firem
- trh práce a lidské zdroje
- poradenské a právní firmy
- stavební a developerské společnosti
- novinky z oblasti investic a podnikání
- nabídku, jak trávit volný čas v kraji, a ostatní užitečné informace

Podklady: PaedDr. Pavla Břusková, zástupkyně generálního ředitele Sdružení pro rozvoj Moravskosleského kraje, pbruskova@msunion.cz, tel.: 595 693 885

Průmyslová zóna města Rýmařov

Rýmařov po patnácti letech

1. část

Zanedlouho to bude patnáct let od „sametové revoluce“ a není snad tak zcela na škodu vzpomenout, co se změnilo v našem městě. Nechci hovořit o nových fasádách domů. Řeč bude o tom, co v nich zůstalo a co se za ta léta změnilo - ať k dobrému nebo v neprospěch. A začneme vstupem do města, třeba když přijedeme vlakem. Nádraží nám zůstalo, vlaky k nám (a letos už 126 let) jezdí, na nádraží lze zakoupit jízdenku a není tam žádná prodejna laciného (ne právě kvalitního) textilu a obuvi, nebo dokonce koberců či jiných pro cestování vlakem nezbytných potřeb, tak jak to je možné zaznamenat na řadě nádraží v naší zemi.

Ale pojďme dál. Hned u nádraží se stále prodává uhlí, teď ale navíc písky a nafta. Nad nádražím stojí proslulá restaurace „U Pátka“ má ještě na fasádě toto označení, ale vchod již zarůstá trávou, na pivo si tam nezajdete. Na výpavce na Olomouc se stavěla mlékárna, dnes je z ní výroba kuchyní. Na rohu Národní ulice a třídy Hrdinů bývala prodejna potravin, dnes zde prodávají jízdní kola. Naproti ve vile Paulina, kde bývaly jesle, je úřad práce. Byla a stále je v domě na pravé straně ulice autoškola, ve vedlejší někdejší večerce byla dost dlouhou dobu textilní prodejna, v současnosti je z tohoto obchodu spediční kancelář. Vedle vznikl další obchod jako prodejna autodílů, změnil několik dalších prodejců a sortimentů, dnes je z něj zastavárna a prodejna mobilních telefonů. Z naproti stojící někdejší dřevomodelárny a pak závodní ubytovny firmy RD se privatizací stal hotel, vystřídaly

se tam různé prodejny (hlavně textilu), v současnosti je tam restaurace a v malém kamrlíku sídlí asi jediný švec. V proluce vedle zmíněné zastavárny byla po revoluci postavena první zcela soukromá prodejna potravin, kde byl v suterénu donedávna i noční podnik, to už je ale minulost. Z vedlejšího dřevěného objektu prodejny ovoce a zeleniny je nyní obchod s pečivem a některými dalšími potravinami. Na sousedním rohu třídy Hrdinů a Dukelské, kde sídlily švadlenky Oděvní tvorby, vám vyčistí a vyperou prádlo a šatstvo. Pokračujeme-li dál k náměstí, pak zjistíme, že v zámečnictví se již nepracuje, naproti, na rohu Matějkovy ulice, nenajdeme trafiku a řeznictví, ale život nám osladí cukrárna a v sousedství prodávají textil, v téměř domě vzhodu (z Matějkovy ulice) jsou kanceláře referátů státní sociální podpory. Z parčíku pak je vchod do sázkové kanceláře. V parčíku už nenajdeme pomník J. V. Stalina a naproti lípy Komenského je opravná pneumatik. V domě, kde sídlily Vodovody a kanalizace, má ordinaci veterinární lékař, výš je optik a drogerie. Z dříve jediných partiovních prodejny naproti je další drogerie a v téměř domě je prodejna autodílů. Vedle, v adaptované části prodejny železářství, můžeme koupit bytový textil, cigarety a tabák. Roh Husovy ulice stále patří železářství, protější obchod s jízdními koly a šicími stroji rozšířil sortiment také o železářství. V uličce ke kostelu stále sídlí sklenářství. Náměstí - zprava doleva. V bývalém hotelu Mír dnes můžeme

koupit nábytek, koberce a podlahové krytiny. Vedlejší zchátralý domek, kde měla sídlo Česká pojišťovna, byl v podstatě znovu postaven a sídlí v něm v přízemí řeznictví, cukrárna a sázková kancelář, v patře je dámské kadeřnictví, kancelář zástupce pojišťoven a modlitebna Novoapoštolské církve. Tam, kde byla, je i nyní drogerie, prodejna květin a pohřební služba. Dům pionýrů - budova č. 2 zvaná „hasičák“ - je v současnosti obchodem s širokým sortimentem laciného zboží - zejména textilem, obuví, ale také hodinkami, hračkami, kabelkami aj. Následuje textilní galanterie a v sousedním obchodě, kde jsme kdysi kupovali hračky, je další obchod s textilem. Na rohu ulice ke kostelu (Národní) již není někdejší pěkný rozsáhlý obchod s kusovým a metrovým textilem, ale prodejna nábytku a elektrospotřebičů.

Malinko odbočíme - ke kostelu. Ten je chvála Bohu stále kostelem a fara je farou. Naproti kostelu se prodával nábytek, dnes si tam koupíte textil - metráž a koberce. Na druhé straně Školního náměstí je noční podnik U Medvěda. V někdejší lékárně sídlí lékař a „Galerie Sklípek“ s prodejem vína. Rozsáhlou renovací podstoupila Koruna - kdysi hotel, pak domov mládeže, dnes prodejna zařízení koupelen a kuchyní, prodejna elektrospotřebičů a mobilních telefonů a mini obchůdek s krátkým zbožím.

Zpět na náměstí a do Radniční ulice. Naproti prodejně nábytku a elektrospotřebičů je stále - beze změny - obchod s potravinami. V opravené a rozšířené budově, kde sídlilo ředitelství rýmařovského závodu Státních statků, je lékárna a zubní ordinace. Před lékárnou stál kratší dobu „hříbek“ - trafika. Byl ale odsunut za dům lékárnou a tam zhybnul na úbytě. Jeho předchůdcem na náměstí byla trafikantská bouda pod stromy naproti poště, která se musela odstěhovat - nejdříve na Sokolovskou ulici (na volné místo mezi školou Prima a vrátnicí Hedvy 2) a pak na Opavskou ulici ke vchodu do Hedvy 1, dnes už ale není ani tam. V Radniční ulici tvoří pravou stranu činžák, v jehož přízemí bývala

pěkná velká prodejna konfekce, z níž se stal solidní obchod s potravinami, teď tam je prodej laciného textilu, obuvi a dalšího zboží. Na protější straně se z lahůdkářství „U Řehulky“ stala v současné době pěkná cukrárna a bufet, vedlejší rybárna a řeznictví nyní prodávají pečivo a laciný textil a obuv, polovina někdejší cukrárny je prodejna papíru a hraček, v druhé polovině je prodej potřeb pro chovatele psů, koček, andulek a podobného zvířectva. Na svém místě zůstala prodejna hodin a klenotů, knihkupectví a prodejna skla a porcelánu, která má nyní v sortimentu navíc řezané květiny. Celá Radniční ulice je sídlem trhu - ovoce, zeleniny, ale i textilu, bot, knih, hraček, hodin, nádobí atd. atd.

Pokračujeme po levé a dolní straně náměstí. Z někdejšího Domu služeb, kde bylo holičství, kadeřnictví, kosmetika a pedikúra, je v přízemí pivnice „U Kelímka“ a obchod s různým zbožím (hračky aj.), v patře pak je second hand, videopůjčovna a prodej elektroniky. V létě nám z okénka prodají zmrzlinu. (Kratší dobu jsme si tam mohli dát zhotovit klíče.) Sousední prodejna obuvi teď prodává hlavně dámskou konfekci, v menší míře také obuv. Následuje Městské a turistické informační středisko, obchod s koženou a textilní galanterií a obchod s potravinami včetně řeznictví (na místě dřívější prodejny ovoce a zeleniny), prodejna hraček a papíru, trafika, prodejna elektro a v rohu náměstí fotograf. V uličce k autobusovému nádraží je holič, půjčovna videokazet a prodejna elektroniky. V někdejším Domě pionýrů - budově č. 1 - je městské muzeum, v přízemí byl donedávna obchod s ovocem a zeleninou. Česká spořitelna je na místě, kde byla před revolucí, ze sousedního bufetu je pivnice. Už si nemůžeme jít posedět do typické kavárny Avion, jediné svého druhu v Rýmařově: před krátkou dobou se z ní stala lékárna Avion. A pro úplnost - pošta také nezměnila své sídlo a také radnice je radnicí a stojí tam, kde stávala.

(Pokračování příště)
Ing. Josef Jelínek

Foto: Miloslav Marek

Serial

Víte, co dělat při dopravní nehodě?

(Informace místní organizace Českého červeného kříže)

7. Bezvědomí

Ztráta vědomí je projevem poruchy činnosti mozku. Je stavem, který bezprostředně ohrožuje život člověka udušením. Dušení bývá způsobeno zneprůchodněním dýchacích cest kořenem jazyka nebo vdechnutím obsahu přítomného v dutině ústní (žaludeční obsah, krev, zubní protéza, cizí těleso). Nejčastějšími příčinami bezvědomí jsou úrazy hlavy - mozkolebeční poranění (otřes, zhmoždění mozku). Druhotně vzniká porucha vědomí při nedostatečném prokrvení a okysličení mozku (při selhání dýchání - tonutí, dušení, selhání krevního oběhu - infarkt myokardu). Ztráta vědomí může provázet úraz elektrickým proudem nebo některé otravy.

Příznaky:

- postižený leží zhroucen na podložce, nereaguje na vnější podněty;
- má zcela povolené svalové napětí, zvednutá končetina bezvládně padá zpět, kořen jazyka zapadá vlastní vahou k zadní stěně nosohltanu a uzavírá dýchací cesty.

První pomoc:

- pokus o navázání kontaktu - oslovení, zatřesení s poraněným;

- otočení na záda, šetrně s ohledem na další možná poranění;
- kontrola dutiny ústní a její případné vyčištění;
- záklon hlavy - kořen jazyka se zvedne a uvolní dýchací cesty;
- vyšetření základních životních funkcí - jsou-li zachovány, pak
- rychlé celkové vyšetření k vyloučení dalších závažných poranění (krvácení);
- uložení do stabilizované polohy na boku, která zajišťuje trvale volné dýchací cesty záklonem hlavy, brání druhotnému vdechnutí krve, zvratků, slin, zubní protézy apod. (při poloze hlavy na stranu mohou sekrety volně vytékat z dutiny ústní) a poloha končetin zajišťuje stabilitu těla bezvědomého, udržuje jeho tělo v bezpečné a pohodlné poloze;
- průběžně kontrolujeme základní životní funkce (tep a dech), stav vědomí, nevzdalujeme se od postiženého, dbáme na jeho tepelný komfort (zabráníme především podchlazení), případně ošetřujeme přidružená poranění, co nejdříve zajišťujeme přivolání Zdravotnické záchranné služby.

Klasická stabilizovaná poloha na boku se provádí takto:

- pokrčíme dolní končetinu, která je blíže u zachránce;
- tlakem na koleno pokrčené dolní končetiny od sebe zvedneme pánev, pod kterou zasuneme nataženou bližší horní končetinu postiženého;
- přetočíme postiženého směrem k sobě na bok;
- provedeme záklon hlavy tlakem na bradu a čelo, obličej spočine na hřbetu podložené ruky.

V některých případech uložení do stabilizované polohy není vhodné a šetrně vůči poranění - jedná se především o poranění páteře, těžká zhmoždění hrudníku a břicha, mnohčetné zlomeniny dlouhých kostí horních i dolních končetin. V těchto situacích volíme jiné metody uvolnění dýchacích cest - v poloze na zádech podkládáme pod lopatkami a provádíme záklon hlavy. Při podezření na poranění krční páteře provádíme k uvolnění dýchacích cest tzv. trojitý manévr spočívající v uchopení, předsunutí a povytažení dolní čelisti, v mírném záklonu hlavy a v otevření úst.

MUDr. Pavel Srnský

(Zdravotnická příprava uchazečů o řidičský průkaz)

S alternativní medicínou zpátky do přírody

Moxování - léčení teplem

Co nevyлéčí léky, vyléčí kov (jehla a skalpel). Co nevyлéčí kov, vyléčí požeňování - teplo. A co ani ohněm nelze vyléčit, o tom je třeba uvažovat jako o nevyлéčitelném. Tolik starý citát neznámého čínského autora.

Čínský název pro akupunkturu je čen-tiou, což je léčení jehlou a ohněm. Obě dvě složky akupunktury jsou stejně významné a navzájem se doplňují. Napříč staletí světové civilizace, dokonce i devatenácté století evropské medicíny uznávalo výše uvedenou zásadu, pocházející z dávné čínské akupunktury.

Paracelsus a Hippokrates používali rozpálené železné nástroje. Staletí před nimi čínští lékaři společně s kovovými jehlami používali doutnající žmolky usušených a rozemletých lístků pelyňku.

Pelyněk obecný je nenápadná bylina, rostoucí na každé suché mezi a za domem. Rodná to sestra vzácnějšího absintu a estragonu. Prostě černobýl. Usuší se na sluníčku, sedrou se

jeho suché lístky, ty se rozemlelou v kávovém mlýnku a stlačené se uzavřou do sklenice nebo porcelánového (kameninového) hrnku s pokličkou. Stlačená hmota se nechá jeden až tři roky odležet v naprostě suchém prostředí. No a potom už lze vyrábět moxu. Hmota musí být jemná, homogenní a při stlačení pružná. Nesmí praskat ani hořet. Kulička uhnětená z této hmoty pomalu doutná, ale nehoří.

Z moxové hmoty se udělá buď homolka kónického tvaru, kulička nebo se plní do cigaretového papíru jako cigareta. Po zapálení pomalu, ale hlavně stejnoměrně doutná. Současně zvláště voní (někomu ovšem může páchnout).

Dříve se požeňovaly akupunkturální body přímo doutnající moxou až do vytvoření puchýřku. Pokud se puchýř nevytvořil, nebyla léčba tak říkajíc lege artis, tedy lékařsky správná. Nyní však (od roku 1951), pod vlivem velkého čínského mistra akupunktury Ču Liena, se od

tohoto dogmatu ustoupilo a postačí mírné zčervenání v okolí účinného bodu.

Požeňování moxou je metoda rovnocenná vpichům jehly. Používají se tytéž body a dráhy. Moxování je však účinné zejména tam, kde pochází nemoc (jako porucha harmonie jiny a jangu) z chladu a vlhka. Jsou to hlavně chronická onemocnění dýchacích cest (bod přední střední dráhy č. 17), chronické problémy zažívací (36. bod žaludku), nemoci pohlavních orgánů a ledvin (4. bod dráhy ledvin), chronické bolesti zad (28. bod dráhy močového měchýře) a ztráta sil a imunity (6. bod dráhy sleziny).

Nejčastěji se užívá moxa v pupčím dultku. Zde je neúčinnější při celkovém vyčerpání a úbytku sil po těžkých nemocích a hladovění, kdy jsou dráhy většinou s poklesem čchi. Pod moxu ve tvaru kužele se podkládá sůl, rouška buničiny nebo v orientu používané keramické misky s mřížkou ve dnu.

S oblibou se přímo do moxy míchají i jiné rozdrčené suché byliny, např. česnek, zázvor nebo i včelí vosk. Voskem, ale i česnekem či cibulí rozetřenou v soli lze moxu „podmazat“.

Účinek moxy působí:

1. přímým ohřátím akupunkturálního bodu až do zarudnutí pokožky;
2. vůní a působením páleného pelyňku, který je baktericidní, tj. usmrcuje bakterie;
3. pronikáním aromatických chemických látek, vzniklých hořením pelyňku a příměsí, do pokožky v místě akupunkturálního bodu.

V Evropě nedošlo moxování takové obliby jako v orientálních zemích. Překážkou je civilizovaná střízlivost občanů i akupunkturistů, vyhýbajících se ne vždy jasné a stoprocentně ověřeným metodám. Přesto má moxování i u nás své místo a každý zkušený akupunkturista čas od času sáhne po moxe s vědomím, že použije to nejlepší, co mu akupunktura nabízí.

MUDr. Stanislav Horák

Sport

Turistika a běh na 1000 m zahájily 29. ročník Rýmařovského desetiboje

V pěkném počtu čtyřiašedesáti borců se sešli aktéři první disciplíny - turistiky 11. září 2004 u Střediska volného času v Rýmařově, aby se v rámci Rýmařovské padesátky prošli nebo projeli nádhernou přírodou Jeseníků. Počasí kupodivu přálo a pocit příjemně stráveného dne byl ještě navíc umocněn ziskem prvních čtyřiceti bodů do tradiční rýmařovské soutěže. Potěšitelné je, že organizátoři

mohli přivítat ve svých řadách osmnáct nových zájemců, což svědčí o stále větší oblíbenosti této ojedinělé soutěže.

Vytrvalostní běh nepatří k neatraktivnějším disciplínám, přesto přilákal na trať dlouhou 1000 metrů sedmačtyřicet účastníků. Startovalo se v pátek 1. října na hřišti na Okružní ulici a nejméně byla zastoupena skupina mužů kategorie A. A k vidění byly skvělé výkony.

Umístění

Kategorie ženy A:	Kategorie ženy B:	Kategorie muži A:
1. M. Valová	1. M. Míčková	1. L. Janáč
2. H. Cisaríková	2. A. Jurášová	2. I. Soviš
3. J. Pitorová	3. E. Sovišová	3. M. Metelka

Kategorie muži B:

- J. Svedoník
- P. Kolář
- I. Volek

Za organizaci úvodních dvou disciplín náleží poděkovat Jardovi Lachnitovi a Ivoši Volkovi.

Další disciplínou bude střelba ze vzduchovky. Organizátoři zvou k účasti ty, kteří již desetiboj zahájili, i ty, kteří do bojů ještě ne-

Kategorie muži C (600 m):

- A. Konečný
- V. Smetana
- J. Dřevo

zasáhli. Soutěž se uskuteční v sobotu 6. listopadu v době od 8.00 do 12.00 hodin v malém sále Střediska volného času na Okružní ulici 10 v Rýmařově. Bude se střilet deset ran vleže a k tomu jsou tři nástřelné.

Výbor Rýmařovského desetiboje

Tabulka výsledků fotbalu

Datum utkání	Soupeři	Výsledek (poločas)
Přípravka A		
02. 10. 2004	1.HFK Olomouc A – Jiskra Rýmařov Branky: Jakub Holuša, Michal Turták a Filip Toměš	1 : 3 (0:1)
	1.HFK Olomouc B – Jiskra Rýmařov Branky: David Furik 3x, Jakub Holuša 2x, Filip Tomeš, Martin Bureš a Michal Turták	0 : 8 (0:5)
10. 10. 2004	Jiskra Rýmařov – TJ Troubelice A Branky: Adam Lašák 2x, Michal Turták, Khachik Gevorgyan a Jakub Holuša	5 : 0 (0:0)
	Jiskra Rýmařov – TJ Troubelice B Branky: Jakub Holuša 3x, Filip Tomeš 2x, Michal Turták 2x a David Furik	8 : 1 (5:0)
Přípravka B		
02. 10. 2004	1.HFK Olomouc B – Jiskra Rýmařov Branky: Marek Pech a Jan Keclík	1 : 2 (1:1)
	1.HFM Olomouc A – Jiskra Rýmařov	3 : 0 (2:0)
10. 10. 2004	Jiskra Rýmařov – TJ Troubelice B Branky: Radovan Kroutil 3x, Marek Pech 2x, Martin Pavlík a Jan Keclík	7 : 2 (4:2)
	Jiskra Rýmařov – TJ Troubelice A Branky: Radova Kroutil 4x, Marek Pech 3x, Marti Pavlík 2x a Lukáš Matzke	10 : 0 (5:0)
Přípravka C		
09. 10. 2004	Kovohutě Břidličná B – Jiskra Rýmařov	9 : 0 (4:0)
Mladší žáci		
03. 10. 2004	FC Havířov B – Jiskra Rýmařov	1 : 2 (0:0)
06. 10. 2004	Jiskra Rýmařov – FC Baník Ostrava B Branku našeho mužstva vstřelil v závěru utkání Jiří Macháček	1 : 1 (0:1)
09. 10. 2004	Jiskra Rýmařov – NH Classic Ostrava B Branky: František Škuta 4x, Michal Furik, Tomáš Sitař a Martin Pech	7 : 1 (4:0)
Starší žáci		
03. 10. 2004	FC Havířov B – Jiskra Rýmařov Branky: Jiří Furik a Daniel Kováčz	0 : 2 (0:1)
06. 10. 2004	Jiskra Rýmařov – FC Baník Ostrava B	0 : 2 (0:1)
09. 10. 2004	Jiskra Rýmařov – NH Classic Ostrava B Branky: Ladislav Fojtů a Jiří Furik	2 : 2 (1:0)
Žáci „B“		
02. 10. 2004	Jiskra Rýmařov – Milotice nad Oslavou Branky: Pavel Kučera 5x, František Škuta 3x, Václav Svoboda 2x, Martin Bartoník 2x, Tygran Gevorgyan 2x, Petr Strouhal, Jiří Tlapal, Kamil Haník a Martin Tomešek	18 : 0 (9:0)
05. 10. 2004	Malá Morávka – Jiskra Rýmařov Branky: Václav Svoboda 2x, Radoslav Urban 2x, Kamil Haník a Adam Lašák	1 : 6 (0:4)
Dorost		
02. 10. 2004	Kovohutě Břidličná – Jiskra Rýmařov	1 : 1 (0:1)
10. 10. 2004	Jiskra Rýmařov – FC Blávec Branky: Radek Doležal a Vladimír Smetana	2 : 0 (1:0)
Dorost „B“		
03. 10. 2004	Jiskra Rýmařov – TJ Lichnov	4 : 5 (3:1)
Muži „A“		
02. 10. 2004	Jiskra Rýmařov – Velké Hoštice Branky: David Jiříčný a Václav Tlapal	2 : 0 (1:0)
09. 10. 2004	FC Slavoj Bruntál – Jiskra Rýmařov Branky: Pavel Orság a Jan Jurtík	1 : 2 (1:1)

Vydavatel: Středisko volného času Rýmařov, Okružní 10, 795 01 Rýmařov, tel./fax: 554 211 410, <http://www.rymarov.cz/mesto>
Neoznačené foto: Redakce. **Uzávěrka dne:** 7. 10. 2004. Redakce si vyhrazuje právo na zkrácení, případné úpravy nevyžádaných příspěvků a nemusí nutně souhlasit se stanovisky uveřejněnými v příspěvcích dopisovatelů. **Odpovědný redaktor:** Mgr. Jiří Konečný. **Adresa redakce:** Okružní 10, 795 01 Rýmařov, tel.: 554 230 459, mobil: 737 802 259, e-mail: rymhor@seznam.cz
Vyšlo dne: 15. 10. 2004. Příspěvky laskavě zasílejte nejpozději do 21. 10. 2004, další číslo vyjde 29. 10. 2004.
Grafická úprava novin a inzerce: Tiskárna APRO Bruntál, Ruská 10, 792 01 Bruntál, tel./fax: 554 717 196, e-mail: apro@iol.cz
 Vydávání povoleno Ministerstvem kultury ČR pod značkou MK ČR E 11017. **Cena 8,- Kč**

Hamříkova stáj uspořádala Podzimní cenu v parkurovém skákání

V Dolní Moravici se uskutečnily v sobotu 2. října poslední letošní závody v parkurovém skákání. V příjemném podzimním slunečném dnu se sjelo dvačtyřicet jezdců ze střední a severní Moravy. Pořadatelé hodnotí letošní sezónu jako obzvláště vydařenou a její oficiální ukončení připravili organizátoři na sobotu 16. října, kdy se pojede takzvaná Hubertova jízda. *Pořadatelé závodů*

Nahlédněme do výsledkové listiny jezdců:

Pony dvoufázové skákání:

1. Macurová Michaela (JK Amír Rudná pod Pradědem)

Dvoufázové skákání 70 - 80 cm děti:

1. Mazalová R. (Angelikan 6, Jantar Bruntál)
2. Osobová B. (Leontina, JK Amír)
3. Jasinská K. (JS Hamříkova stáj Dolní Moravice)

Ostatní:

1. MVDr. Sypěna P. (Lotčík, JK Prostějov)
2. Smolková K. (Seržant, JK Prostějov)
3. Odnohová B. (Úsvit, Lazce Olomouc)

Dvoufázové skákání 80 - 90 cm děti a junioři:

1. Kvapilík M. (Vichy, stáj Tingar Sobotín)
2. Přibilová V. (Murphy 3, JS Hamříkova stáj Dolní Moravice)
3. Jasinská K. (Nil 2, JS Hamříkova stáj)

Ostatní:

1. Jelínková J. (Lirika, Pegas Loučany)
2. Morongová N. (Pegas Loučany)
3. Ing. Blažejová J. (Equiclub Krnov)

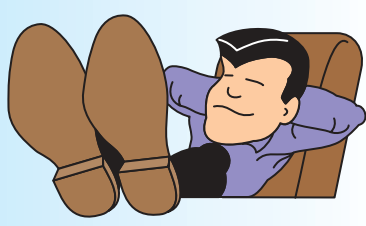
Stupňovaná obtížnost do 110 cm:

1. Morongová R. (Pegas Loučany)
2. Jasinská K. (JS Hamříkova stáj)
3. Konečný T. (Pegas Loučany)

Skok mohutnosti:

1. Ing. Měrková J. (Vichi, stáj Tingar Sobotín)
 2. Knopová N. (Klip, Amír Rudná pod Pradědem)
 3. Přibilová V. (Murphy 3, JK Hamříkova stáj Dolní Moravice)
- Ing. Theimr M. (Victis, Amír Rudná pod Pradědem)
Radovský (Valmont, Deštná)

**Reklama
v RÝMAŘOVSKÉM
HORIZONTU
SKVĚLÁ
INVESTICE**

Gaudeamus²

**Balíček služeb Komerční banky
pro mládež od 15 let**

Výhody konta Gaudeamus²

- zřízení účtu s minimálním počátečním vkladem v částce **200 Kč**
- možnosti zřízení účtu již **od 15 let**
- bezplatné vedení účtu a zaslání jednoho čtvrtletního, pololetního nebo ročního výpisu zdarma
- okamžitě bezplatné vydání mezinárodní platební karty **Styl karta Maestro**
- bezplatné využívání telefonního bankovníctví **Expresní linka** Komerční banky
- možnost bezplatného zaslání **SMS** zpráv o stavu účtu při změnách
- zdarma aktivovaná služba **Expresní linka plus**
- pro studenty vysokých škol povolený debet až do částky **10 000 Kč**
- zdarma **slevová karta Euro 26** – slevy u partnerů na cestování/studium
- **prémie 333 Kč** za podmínek 12 plateb kartou u obchodníka za rok
- možnost poskytnutí úvěru Gaudeamus

Nadstandardní součásti balíčku

- využívání internetového bankovníctví **mojebanka**
- mezinárodní **platební karta Inter card Gaudeamus**, která zahrnuje cestovní pojištění do zahraničí
- zdarma **2 výběry z bankomatů KB** uskutečněné platební kartou Inter card Gaudeamus

**Využijte výhodných podmínek vedení účtu
pro studenty u Komerční banky!**

Komerční banka, a. s., Pobočka Rýmařov
Sokolovská 25, 795 01 Rýmařov
Martin Henč – ředitel pobočky

Kontakt na bankovní poradce:
Věra Dobišová 554 212 546, Dana Mihálová 554 211 972, Jiří Gažar 554212 546

Soukromá řádková inzerce

Různé

• Dne 7. 10. 2004 mi bylo odcizeno modré horské kolo Fort s červeným tachometrem a žlutou lahví zaparkované u prodejny Penny marketu. Na kolo jsem si sám našetřil, trénuji na něm a o to více mě jeho ztráta mrzí. Děkuji nálezci, informaci nechejte v redakci.

JAK VYJDE

Další číslo
**RÝMAŘOVSKÉHO
HORIZONTU**
bude v prodeji od **29. 10. 2004**
Uzávěrka pro řádné vydání
je ve čtvrtek 21. 10. do 12 hodin

Budeme očekávat vaše příspěvky!

Inzerujte s Rýmařovským horizontem

Pro zájemce o soukromou řádkovou inzerici je připravena nabídka k otištění inzerátu za symbolický poplatek **10 Kč**. Inzerce může obsahovat **maximálně 240 znaků** a bude uveřejněna **jedenkrát v Rýmařovském horizontu**. Obsah inzerce se může týkat **prodeje a koupě věcí, výměny bytů, výměny osobních věcí obyvatelstva, darování, seznámení, hledání zaměstnání** bez použití vlastních výrobních prostředků, **hledání ubytování, podnájmů a pronájmů, poplatky po službách a rubriky různé**.

Konečné rozhodnutí o tom, zda inzerát má, nebo nemá komerční charakter, si vyhrazuje redakce. Inzerent si může zadat inzerát osobně v redakci Rýmařovského horizontu nebo písemně na adrese: Okružní 10, 795 01 Rýmařov, případně na emailové adrese: rymhor@seznam.cz. Inzerát bude otištěn až po uhrazení poplatku 10 Kč.

Zadavatel inzerce musí v textu inzerátu uvést kontakt na svou osobu pro případné zájemce.

Výhradně pro účely redakce je nutné uvést jméno, příjmení, přesnou adresu, případně telefonní kontakt. Tyto údaje nebudou zveřejněny!!!

Redakce RH

Autoprodejna Petr Lašák, Revoluční 26, 795 01 Rýmařov

tel.: 554 211 577, 608 830 940, www.autolasak.cz, e-mail: autolasak@quick.cz

Audi A6 2.5 TDI Quattro, klima, r. v. 2000, 8x airbag, EDS, ABS, rádio, el. okna, posil. říz., palub. poč., centrální a další. Cena: 548 000 Kč.

NOVÁ NABÍDKA

Peugeot 306 2.0 XRD, r. v. 1993, rádio, posil. řízení, tažné. Cena: 86 000 Kč.

NOVÁ NABÍDKA

Hyundai Accent 1.3, r. v. 1997, 110 tis. km, 2x airbag, ABS, posil. řízení. Cena: 89 900 Kč.

SLEVA

Renault Mégane Scénic 1.9 dCi, klima, r. v. 2001, odpočet DPH, ABS, imob., palub. počítač, centrální. Cena: 271 000 Kč bez DPH.

Fiat Punto 1.2 SX, r. v. 1996, 101 tis. km, airbag, centrální, el. př. okna. Cena: 118 000 Kč.

NOVÁ NABÍDKA

Opel Vectra 2.0 Di, r. v. 1997, 2x airbag, ABS, rádio, el. okna a zrcátka, posil. řízení, centrální. Cena: 139 000 Kč.

NOVÁ NABÍDKA

Škoda Felicia Combi 1.3 LXi 50 kW, r. v. 1999, 109 tis. km, rádio, centrální, posil. řízení. Cena: 139 900 Kč.

Opel Astra 1.6 16V, r. v. 1998, klima, 2x airbag, ABS, rádio, el. př. okna a zrcátka, posil. říz., centrální. Cena: 169 900 Kč.

Ford Transit 2.5 Di, valník 6 míst, r. v. 1999, 2 x airbag, rádio, imob., posil. říz. Cena: 289 000 Kč bez DPH.

NOVÁ NABÍDKA

Škoda Felicia 1.3 LX 40 kW - 1. majitel, r. v. 2000, 110 tis. km, rádio, imobilizér. Cena: 118 000 Kč.

Ford Fiesta 1.3 Zetec, r. v. 1996, airbag, centrální, imob., el. okna. Cena: 109 000 Kč.

Fiat Seicento 1.1 Klima 3dvéřový, r. v. 2000, klima, 2x airbag, centrální, imob., el. okna, posil. řízení. Cena: 119 000 Kč.

NOVÁ NABÍDKA

Škoda Felicia combi LX 1.9 D, r. v. 1998, airbag, CD, rádio, centrální, posil. říz., el. zrcátka. Cena: 149 000 Kč.

Renault Mégane 1.6 kupé, r. v. 1997, 2x airbag, imob., el. okna, posil. říz., centrální. Cena: 138 000 Kč.

Ford Mondeo 2.0 16V Ghia, automat, klima, r. v. 1997, 2x airbag, ASR, ABS, el. okna a zrcátka, centrální. Cena: 168 000 Kč.

NOVÁ NABÍDKA

Škoda Octavia SLX 1.9 Tdi, klima, r. v. 2000, 121 tis. km, airbagy, ABS a další. Cena: 289 000 Kč.

SLEVA

Škoda Felicia Combi 1.6 GLX 55 kW, r. v. 1996, rádio, centrální, palub. počítač, tažné. Cena: 116 000 Kč.

Renault Laguna 1.9 dCi Privilege, r. v. 2001, airbagy, ASR, EDS, ABS, CD + rádio, palub. poč., centrální. Cena: 326 000 Kč.

Ford Focus combi 1.8 Tdi, r. v. 1999, 92 tis. km, klima, ABS, el. okna a zrcátka, posil. říz., tažné, centrální. Cena: 199 900 Kč.

Škoda Octavia Combi 1.9 TDi PD 4x4 Eleg, r. v. 2003, 7 600 km, klima, ABS, el. okna, palub. poč., centrální. Cena: 499 000 Kč.

NOVÁ NABÍDKA

Škoda Felicia 1.3 LXi 50 kW, r. v. 1996, 116 tis. km, rádio, imobilizér a další. Cena: 89 900 Kč.

ODPOČET DPH

Honda HR - V 1.6 4x4, klima, 1. majitel, r. v. 2001, 2x airbag, ABS, CD + rádio, el. okna, tažné, centrální. Cena: 375 000 Kč.

Škoda Fabia Combi 1.4 Mpi, r. v. 2001, 79 tis. km, 2x airbag, rádio, centrální, posil. řízení, tažné. Cena: 199 900 Kč.

Fiat Croma 2.0 Tdi, r. v. 1996, aut. klima, airbag, centrální, imob., el. okna, posil. říz., el. zrcátka. Cena: 139 000 Kč.

U NABÍDKY OZNAČENÉ SYMBOLEM „PRODÁNO“ MŮŽEME ZAJISTIT STEJNÝ TYP VOZIDLA

Otevírací doba: Po - Pá 8.00 - 17.00, So 8.00 - 12.00

Výše splátky po dobu úvěru je neměnná včetně pojištění. • K uzavření úvěru není potřeba potvrzení o příjmu.

- **Výkup za hotové:** Váš automobil vám vykoupíme okamžitě po osobní domluvě.
- **Komisní prodej:** neúčtujeme parkovné, rychlý prodej, vyřízení všech formalit samozřejmostí.

- **Protiúčet:** při koupi nového vozu můžete platit vašim stávajícím vozidlem.
- **Autocredit od GE Capital Leasing:** akontace již od 1,- Kč z ceny vozidla, výhodné havarijní

pojištění a povinné ručení. Na sjednání úvěru potřebujete dva platné doklady totožnosti, bankovní spojení a cca 45 minut času. U všech vozidel prověřen původ.

KAŽDÝ TÝDEN NOVÁ NABÍDKA, VŠECHNA VOZIDLA PROVĚŘENA A VYZKOUŠENA